

בית מדרש גבוה
لتורה
כולל הדף היומי
קורית ספר ת"ז
•
מיסודה של עמותת
"טשוויל קומפני"
וחותם שנתה אורה
17/25 קורית ספר 1919 מודיעין עילאי
ארץ ישראל

גלוון מס' 465

חנוך ע"י בנו הכהן
הרץ אברהם אליעזר מרכז מקיף ליום יונתן

מריאו מקרימות לעיון בראש הדף היומי

לע"ז ח"ד צבי בדור"ר מרכז וועיטה מרת רחל לא בת הר"ר אברהם אליעזר דל

בס"ד, כב' אלול התשע"ב. מסכת נדה דף לט – דף מה

דאמרינן) בשם Tos., ששתית כל המסתובין מצטרפת למלא לוגמיו לעין כוס של ברכה. ועיין ביאור הלכה (סימן ר"ע) א סייד') שבتاب, שדרבוינו אינם נמצאים בתוס' שלפנינו. ואולי יש רמז לברך בתוס' כאן.

(ד) בא"ד, וגם ירושלמי היה סבור שהוזית היה שלם וכו'. אבל הרاء"ש כתוב שודאי גם במעשה דירושלמי לא היה הזית שלם, אלא דהירושלמי מيري שהוזית הובא לפניו שלם וכבר טגי בזיה להחשייבו בריה אף על פי שקודם האכילה הסיר גרעינו "כיוון שהובא לפניו שלם וננהנה מבירהו שלימה מה שדרך לאכול מהנה". ותלמידי רבינו יונה כתוב, שהרבלי והירושלמי פליגי, לדעתה הרבלי לעולם זית לא חשיב בריה, כיון שנascal בלי הגרעין, והירושלמי סבר שגמ' זית יכול להחשייב בריה, אבל בעיקר דין בריה גם הרבלי מודה.

(ה) בא"ד, ועוד יש בירושלמי היכא דבריך אטורמוסא למיכליה נופל וכו'. בהגחות מיימוניות (פ"ד מברכות ה"ז) כתבו בשם ר"ת להקל בזיה, וביאר הבית יוסף (סוף סימן ר"ז) דכוונתו היכא שהזיה דעתו מתחילה על שנייהם, אמנם לדינה כתוב להחמיר אפילו בכחאי גוננא, שכן דעת הרמב"ם (שם) ותלמידי רבינו יונה והרא"ש בפרקין (סימן כ').

(ו) בא"ד, ויאמר ברור שם כבוד מלכותו לעולם ועד משולם דהזה ברכה לבטלה. והוא נמי מהירושלמי שם. וכ כתבו בתלמודי רבינו יונה והרא"ש, דוקא אם כבר אמר אלקינו מלך העולם, אבל אם אמר רק ברור אתה ה' יסיטים "למדני חוקיך" ויהיה בקורתא פטוק (בתהילים ק"ט).

(ז) גם, נתן בר קפרא רשות לא' מהן לבך. עיין ברא"ש (סימן ל"ג) דמברкар בגמי ל�מן (מג). דאייבא פלוגתא אם אפשר להוציא את חבירו בברכה ראשונה (חוץ מפת ויין), בלבד לישנא לא בעין הסבה, ולהדר לישנא אפילו הסבה לא מהניא, וכ כתבו שם תלמודי רבינו יונה והרא"ש דמסוגין מוכח לקולא דאפשר להוציא את חבירו בברכה ראשונה, והרא"ד בהשנות (פ"א מברכות ה"ב) פסק לחומרא. ודעתה Tos. בסוגין ד"ה נתן דמהני, אבל רק על ידי הסבה, ועיין נמי בתוס' חולין (קו.).

(ח) גם, לא על המברך אני כועס אלא על המלגלג וכו' חור ואמר לא על המלגלג וכו'. וביאר מהרש"א בחידושים אגדות, דודאי כעס על שנייהם, אלא שמתחלת היה עירק בעסו על המלגלג שהרי המברך קיבל רשות לבך, ואך שהזיה צריך שציזן הגרא"א בגליון הש"ס.

דף לט ע"א
א) Tos. ד"ה בצר ליה שעורה, הינו דוקא בברכה של אחריו, דבעין שיעור, אבל בברכה שלפניו אפילו פחות מכישיעור, אסור ליהנות בעולם זהה ללא ברכה בין עניין אכילה לבין עניין שתייה. וכ כתוב בתלמודי רבינו יונה, דבஸמרק ברכה ראשונה על פחותה מכזית, ציריך לבך רק שהכל ולא את ברכתו הרואיה, כיון דאין ברכתו אלא כדי שלא יהנה מן העולם הזה ללא ברכה. וכ כתוב הבית יוסף (ריש סימן ר"ז) שלא משמע הכי מטא' והרא"ש, וגם הרמב"ם כתוב להדייא (בפ"ג מברכות ה"ב) שஸמרק את ברכתו הרואיה, והרא"ש (סימן ט"ז) הקשה, על עיקר הדבר שஸמרק רק לפניה, איך אפשר לחיבוי בברכה ראשונה בלבד, הרי היא נלמדת רק מברכה אחרונה (לעיל לה'). ואם כן, די לבא מן הדין להיות כנדון. ותיירץ, דאין זה קל וחומר גמור. (עיין Tos. לעיל לה. ד"ה לפניו). ובביאור שיטת תלמידי רבינו יונה יש לומר, על פי מה שיסיד בס' "אשר לשלהמה" (מועד סימן י"ד) דיש שני דיןין בברכת הנהנין, חדא שלא ליהנות מהעולם הזה בלי ברכה, והשני הוראה על המאכלים (שנלמד מילך וחומר). וכ כתוב דברכת שהכל אין אלא את דין הוראה על המאכל (וביואר בכך את שיטת התרומה הדשן דבטפל הקודם לעיקר מברך שהכל), והכى נמי באכילת פחות מכזית ליבא דין הוראה, ומועל לברך שלא יהנה מהעולם הזה ללא ברכה כמו דכתוב בתלמודי רבינו יונה.

(ב) בא"ד. אבל בברכה של אחריו בעין שיעור מלא לוגמיו. בעין שיעור בברכה אחרונה במשקין ובתה המבוכה, עיין Tos. ביומא (ע"ט. ד"ה ולא) ובסוכה (כ"ו. ד"ה ולא) וברא"ש (בפרק שלשה שאכלו סימן כ"ד) שהביאו את ספיקו של הרוי אם חיוב בברכה אחרונה במשקין בכזית או ברביעית. והכא נקבע מלא לוגמיו. ועיין במגן אברהם (ר"ז סק"ה) שיש אומרים ששיעורה בככיבצה. (ויש גורסין בן בטור סימן ק"ע). ועיין גליון הש"ס להגרא"א שציזן לתוס' לעיל לו. שכתבו דסגי במלוא לוגמיו, ולקמן (מט): ד"ה רב' מאיר שכתבו להחמיר לברכ ברכה אחרונה אף בפחות מלא לוגמיו.

(ג) בא"ד. ע"כ יש ליזהר לשחות מכווס של ברכה מלא לוגמיו. הקשה הרש"ש הא בלאו הכי ציריך לשחות מכווס של ברכה מלא לוגמיו, (עיין פסחים ק"ז). ושולחן ערוך ק"צ ס"ג), ושם איש לישב על פי מה שכותב הריטב"א בעירובין (ע"ט: ד"ה הא

התיר לפניו ורק קודם נתילת ידיים, דעדין לא חל עליו חיוב המוציא.

דף ל"ט ע"ב

טו) גמי, אלא אמר רבא מברך ואחר כך בוצע. עיין מגן אברהם (קס"ז סק"ד) שכותב, שכן הדין גם בפתח פרוטה שיברך קודם שיבצע, כדי שתהא גודלה יותר בשעת הברכה (ויחתור מעת הדור).

קדום הברכה, כמו שכתבו התוס' בשלימה). יז) Tos' ד"ה והלבטה כרבא, פירוש שלא יפריש הפרוטה מן הפת עד אחר הברכה. הרא"ש פירש שהחותך בסכין ואין מפheid הפרוטה עד לאחר הברכה, והגר"א באורו (קס"ז סק"ד) כתוב, דעתעה פירשו לשבר, ומה שכתבו התוס' שעריך לברך קודם הבצעה, היינו קודם שմשבר הפת, אבל לא קודם החיתוך. עוד כתוב הרא"ש, שיחתו רך מעט שאם יאחז בפרוטה עלה היכר עמו, دائ' לאו הכى חשיב כבר בפרוטה, ובהגנות מיימוניות (פ"ז מברכות) כתוב כן בשם הר"ם, ושרבינו ברוך סובר, دائ' לחוש אף אם יחתור הרבה שם יאחז בפרוטה לא עלה היכר עמו.

יח) בא"ד, ומיהו בשבת נכון להחמיר ולברך קודם שיחתו. וכותב הב"ח (סימן קס"ז) בשם מהרש"ל דמכל מקום המדרדים נהוגים לרשום בסכין קודם ברכה. וכותב המרכבי בעירובין (סימן תקכ"ה) דמכל מקום אם חתך בשבת כמו בחול חשיב לחתם משנה.

יט) בא"ד, ויש שמביאים ראייה שעריך לסיים הברכה קודם שיבצע מדרתני ר"ח בירושלמי וכו'. מהרש"א נתקשה מה מוכח בירושלמי טפי מדברי רבא בסוגין, ועיין באמרי נועם, שהגר"א ביאר, שמהירושלמי מוכח دائ' לחיתוך כלל קודם הבצעה, ודלא כמו שכתבו הtos' מתחילה, לדלעת היירושלמי הדין שمبرך ואחר כך בוצע הוא כדי שלא תהיה פרוטה מיוחדת לברכתו,adam תהיה פרוטה מיוחדת ואתאבד יצטרך לברך שנית, ואם כן אפילו אם יחתור קודם הברכה רק מעט, גם כן נתיחידה כבר הפרוטה היה לברכתו, על כן לא יחתור כלל.

כ) גמי, אמר הביאו לפניהם פתיתין ושלמין. כתוב בתורמת הרשן (סימן ל"ב) דדיןם אלו מיריע ברוצה לאכול משני החלמים, אבל אם רוצה לאכול רק אחד, אין דיני קידמה ויברך על איזה שירצה לאכול.

כא) גמי, ור' יוחנן אמר שלמה מצוה מן המובהר אבל פרוטה של חיתין ושלימה מן השערין ר"ה מביך על כי. כתוב בתלמידי ר比ינו יונה יונה דבפתיתין ושלמין גם לר' יוחנן הוא רק מצוה מן המובהר לברך על השלמין, אבל בפרוטה של חיתין ושלימה של שעוריין, צריך מדינה להקדמים את הפרוטה של חיתין, ולכון לא נזכר בהאי גונא בגמי מצוה מן המובהר.

כב) Tos' ד"ה אבל, בתו"ה, הפתיתין מפת נקייה והשלמין מפת קיבר מברך על השלמין, ודעת תלמידי רビינו יונה שיברך על הפתיתין מפת נקייה.

כדר) Tos' ד"ה מניח, בסזה"ד, ונראה לפ"ת שנייהם קאי אשני לחמים וכו'. הקשה הרא"ד בהשגות על הבעל המואר דלפי זה, מה שירק הא דאמרו לו ששמת שלום וכו', הוא ליכא בהא פלוגתא, ותלמידי רビינו יונה והרא"ש תירצחו, דהינו למה דסוגין כשרוצה לפזר הפת אחר נתילת ידיים, ורביינו ירוחם

להמלך, מכל מקום אינו גרווע למגלג' שהיה ממש כמורה הלהקה בפני רבו, מה שאמיר שאין הדין עם המברך, אלא קיבלת רשות, אלא שאחר כך המגלג' התנצל שלא לגלג' על מה שביריך על הפגניות, אלא על שלא שאל את רבו, ואז חזר בר קפרא ואמר, אם כן עיקר כעס על המברך. ועיין באמרי נועם שהביאו שבירושלמי איתא שני התלמידים היו מגדולי הדור.

(ט) רשי"ד זקנה אין כאן, ודברים הללו אין בגין לפת את הפת וכו'. גם רשי"מ"א: ד"ה שלא מחמתה, ותוס' (שם) ד"ה הlected אתבו דכל אלו נחשבין באים מחמת הסעודה ונפטרים בהמושיא, ותוס' לשיטתם פירשו הכא בד"ה נתן, דלא מيري בסעודות פת.

(י) Tos' ד"ה נתן, בתו"ד, ואנו אין לנו שום הסבה אלא על הפת. עיין סמ"ג (עשין כ"ז) שכטב בתוס', והטור (קע"ד ור"ג) שהביאו דברי הסמ"ג ונחלק עליו. וכטב הב"ח (קע"ד) דלא פליגי, וכל אחד דיבר כפי הנוהג בדורו.

(יא) רשי"ד ד"ה פרימא צוטא, גריינוטה היא וכשאכלו חי קאי. אמן הטור (סוף סימן ר"ה) כתוב בשם רבניו האי והבה"ג, שלפת חי ברכתו שהכל ורק במboseל או כבוש מברכים בורא פרי הארץ. וכותב הטור שיש מן הגאנונים שכתבו היפך זה.

(יב) גמי, מיא דכולחו שלקי בכולחו שלקי. כתוב הרא"ש דאפשר שהוא הדין אם בישל פרי ונכנס טعمו במים, שمبرך על המים בורא פרי הארץ. אבל הרשב"א (ל"ח: ד"ה דבש) כתוב, שעיל מי בישול פירות מברך שהכל, מפני שבדברים שאין דרך לשקלן לא אמרין בהו שיינו מימיין כמותן.

(יג) Tos' ד"ה מיא דסללקא. מברclin וכו' אף על גב דאמרין לעיל דמי פירות זעה בעלמא הוא יש לחלק. וכותב בתלמידי רביינו יונה, שהחילוק הו, דהתאם אשתנו לגידיעותה והכא אשתנו למעליותה. והרא"ש ביאר, שמשקין היוצאים מן הפרי אין להם את טעם הפרי, מה שאין כן מי שלקות.

(יד) גמי, פת צנומה מברכין עליה המוציא. רביבנו חננאל פירש דודוקא אי אית בה תורה תא דנהמא. וכן דעת הראב"ד בהשגות על הבעל המואר וכן דעת המרכבי (סימן קכ"ז). ותלמידי רביבנו יונה והרא"ש סבירה فهو דכיוון שאינה מבושלת ואינה מודבקת, אפילו לית לה תורה תא דנהמא ברכתה המוציא, דאין פירור הפת לפירורין מפיקע הברכה, והחzon איש (או"ח כ"ז סק"ז) תמה על דבריהם מtos' (לו: ד"ה תורה תא) שכתבו בשם הר"ד ממייצ' ששרית פירורין במים ונסתלק מיניהם תורה תא דנהמא ברכתן בורא מני מזונות, וכותב החzon איש דעל כrhoין בעין למימר, או שהרא"ש ותלמידי רביבנו יונה פליגי על Tos', או דסבירא فهو דפת צנומה אינה שרואה במים, ועיין בעיל המואר שכטב, צנומה בקערה היינו שנתנה ברותחין בכל שמי, שאין דינה מבושלת ולכון אין צrisk אפיקו תורה תא דנהמא, אבל אם הייתה צנומה בקדירה, דהינו בכל רשות, לא היה מברך המוציא על פחות מכוית, וכדבריו כתוב המרכבי (סימן קכ"ז) בשם בה"ג.

(טו) Tos' ד"ה פת צנומה, וא"ת היכי מיריע וכו'. בתלמידי רביבנו יונה תירץ בשם ר"וי הוזקן, דמייריו שהיו לו ב' שלימות והוא מפדר אחת מהן על מנת לברך עליה המוציא, וקאמר ר' חייא ברashi, דמברך עליה ואני חושש, כיון דסבירא ליה בוצע ואחר כך מברך, ועיין ב"י (סימן קס"ח) שדעת רביבנו ירוחם להלכה, שמותר לפזר הפת קודם הברכה, והקשה עלייו דהיא דעת ר' חייא ברashi, ונڌחו דבריו למסקנא. ובדרישה תירץ, דסוגין כשרוצה לפזר הפת אחר נתילת ידיים, ורביינו ירוחם

השלוחן וכו'. ובשבי הלקט (סימן קמ"א) כתוב בשם הגאנונים טעם אחר, שנגגו לבצע על המלח, לפי שהשלוחן נקרא מזבח, וכתיב "על כל קרבן תקריב מלך".

(ג) גמי, אפילו גביל לתורי גמי אין צרייך לברך דאר"י א"ר אסור לאדם וכו'. כתוב מהר"ם מרטנבורג בתשובה (סימן ש"ב) בשם הריציב"א, דודוקא גביל לתורי לא הווי הפסק כיון שאסור מדאוריתיא לאכול קודם הבהמה, אבל מי שבירר המוציא במוציא שבת ונזכר שלא הבדיל, אסור לו מדרבנן לאכול קודם הבדלה, לא הותר לו להבדיל בין המוציא לאורה והאשכול מזבח, דעתו ר' דאין האיסור לאכול קודם הבהמה אלא מדרבנן. (אלא יבדיל ויברך שנית המוציא). אך הביאור הלכה (קס"ז ס"ו ד"ה ומכל מקום) כתוב, לדמבריו ספר העונין, וכיון שהוא אסור לאכול אינו אלא מדרבנן, ואינו מצרכי הסעודה, וחשייב הפסק. (אלא יבדיל ויברך שנית המוציא).

(ד) גמי, דאר"י אמר רב אסור לאדם שיאכל וכו'. הקשה המעדני יוט', דהכא אמר רב אסור לאכול קודם הבהמה, ולעיל בסמור אמר, שהביאו מלך צרייך לברך וכל שכן גביל לתורי. ותירץ, דרב סבר שככל שהפסיק בדבר שאין מימי דסעודה ממש צרייך לברך, הלא אף שאסור לאכול קודם הבהמה, מכל מקום אינו נחשב ملي' דסעודה ממש, והרי"פ גרס הכא "אמר שמואל".

(ז) גמי, אסור לאדם שיאכל קודם שנית מאכל לבהמותו וכו'. בספר חסידים (סימן תקל"א) כתוב, דלענין שנית אדם קודם לבהמה, כמו שנא' ברבקה, "שתה וגם לגמלך אשקה".

(ח) גמי, לית דין צרייך בשש. רשי"ד ה' בשש, פירש מלשון עיכוב, ובעירוך (ערך בשש) פירש שבש הוא תרגום של לפتن, דהינו שהפת הוו אינה צריכה לפtan, והטור (סימן קס"ז) כתוב בשם רבינו חננאל והרמב"םadam אוכל פת נקייה אין צרייך להביא מלך או לפtan, והקשה הביתה יוסוף הרמב"ם כתוב (בפ"ז מברכות ה"ג), שם רוצה לאכול פת חריבה אין צרייך להביא מלך או לפtan, ובאייר הביתה יוסוף שהרמב"ם ביאר "בש" כמו שאינה נקייה ואני רוצה לאכול פת חריבה לאכול ריצה לאכלה העורף, והבין שאין הפת צריכה לפtan, הינו שלא ריצה לאכלה עם לפtan ולא מפני שהיא נקייה, ואם כן היאר כתוב הטור בשמו, שפט נקייה אינה צריכה לפtan, ונפקא מינה לדינא, בפת ט) גמי, שם. בשו"ת הרשב"א (ח"א ר"ח) כתוב, דמי שיש לפניו פת נקייה ובירך עליה המוציא, וקודם אכילה אמר הביאו לפtan,adam נתקוין בשעת ברכה לאכול אלא לפtan חשיב הפסק, אבל אם מתחילה חשב לאכלו בuftן אפילו היהתה פת יפה שביפות אינו הפסק, והביתה יוסוף (סימן קס"ז) דיק מדברי התוס' בסוגין, שככל שהפת נקייה אינה צריכה לפtan חשיב הפסק. עוד כתוב, לדעתו הרמב"ם (הובא לעיל אות ג) שככל דבר שהוא מערכי סעודה לא חשיב הפסק, אם כן בנדון דין אפילו היהתה דעתו מתחילה לאכול אלא לפtan, ונמלך ואמור הביאו לפtan אינו הפסק.

(ט) רשי"ד ה' בשש, עכוב כמו בושש רכבו. תמה בمعدני יוט' מודיעע לא הביא פסוק של תורה "כי בשש משה", וכמו שהביאו תלמידיו רבינו יונה והרא"ש. ועיין מה שכתב בהפלאה שבערכין (ערך בשש), דמ"ב בשש משה" אין כל בר ראייה, כיון דחו"ל פירושו בשבת (פט): כנטוריקון (באו שש), עיין שם.

(יא) גמי, אחר כל אכילתך אכול מלך. כתוב השבל הלקט (סימן קמ"ט) דכשאוכל מלך אחר אכילתו לא יאכל באוגודל" דקשה לקבור בנים, ולא ב"זרות" דקשה לעניות, ולא בא"צבע" דקשה לשם רע (וילג לשחין רע) אלא בא"מה" וב"קמיצה". והעתיקו

דאפשר לתלות נדון זה בפלוגתא דרבנן ור' יהודה גבי חצי בצל גדול, וכותב בתلمידי רビינו יונה, דלפי פירוש ר'ת צרייך לבצע על הפרוסה, והא עיקר הדין לברך עליה, ומה שמניחה בתוך השlimה, הינו כדי שיחיה נראה כבוצע גם על השlimה, אמן הרמב"ם (פ"ז מברכות ה"ד) והרא"ש כתבו, שיבצע על שתיהם.

(כח) Tos' ד"ה הכל מודרים בפסח, ואין השlimה באה כי אם בשבי לחם משנה. עיין טור (סימן תע"ה) שהביא דעת הר"ו פ' שאין צרייך רק אחת שלימה ואחת פרוסה, ואין צרייך עוד אחת לחם משנה. (וכן דעת הרמב"ם והגר"א). ודעת הרא"ש (פסחים פ"ז סימן ל') שצרייך עוד אחת לחם משנה.

(כו) בא"ר, ופעמים מפיק הר"י נפשיה מפלוגתא. ודעת הסמ"ג (עשין מ"א) שצרייך לברך המוציא על הפרוסה משום לחם עוני, וכיון שאין עושים מצות חבילות חבילות צרייכים לברך על אכילת מצה על השlimה.

(כז) גם, ר' זираה הוה בעצע אכולא שירותא. רש"י ד"ה אכולה שירותא, פירש, פרוסה גודלה שהיה די לו לכל הסעודה בשבת. וכן פירש הרמב"ם (פ"ז מברכות ה"ג). אמן בחדושי הרשב"א הקשה לרשי"י, אם כן מודיעע אמרו והוא קא מתחזיה כרעותנותא, הרוי פרס פרוסה שתסתפיק לו לכל הסעודה. וגם הלשון אכולא שירותא דחוק לפירשו, ועל כן פירש, שבעצע את כל הנסיבות המונחים לפניו, והגר"א (רע"ד סק"א) הסכים לדעתו, עיין שם.

דף מ' ע"א

(א) גמי, טול ברוך טול ברוך אין צרייך לברך. כתוב הכל בו (סימן כ"ד) דכל דינים אלו שנזכרו כאן הם דוקא בדיעד שכביר הפסק, אבל לכתילה אסור להפסיק בשום דבר אחר ברכת המוציא, ועיין סמ"ק (סימן קנ"א) דמשמעו שמותר לדבר לצורך האכילה לכתילה, ועיין מנהגי מהרי"ל בסדר הגודה של פטה (אות ל"ב) ובטור (סימן תע"ה בשם רבינו ייחיאל, דמשמע קצת מדבריהם כדברי הסטמ"ק).

(ב) רש"י ד"ה הביאו מלך, שאף זו צורך ברכה שתהא פרוסה של ברכה נאכלת בטעם. הבית יוסוף (סימן קס"ז) דיק מלשון רש"י שלא הקלו שלא להזכיר ברכה אלא כSSH לשחיתת המוציא, אבל לא בסח בשאר צרכי סעודה, וכותב שכן פרוסת המוציא, ועיין מנהגי מהרי"ל בסדר הגודה של פטה מוכח גם מדברי התוס' (בר"ה הביאו מלך) שם הייתה לפניו פטה נקייה שאין צרייך מלך ואמר הבא מלך הו הפסק, אף שבודאי המלח הוא מערכי הסעודה, כיון שאין צורך לפרש המוציא. וכותב גם לשון המרדכי (בסימן ק"ל) שכותב אם סח דברים אחרים ולא שייכי להמושיע צרייך לחזור ולברך, מוכח כן. אבל מדברי הרמב"ם (פ"א מברכות ה"ח) שכותב, בגין שבירך על הפת וקדום שיאכל אמר הביאו מלך וכו' תנו לפלוני לאכול וכו' אין צרייך לברך, ממש דאף שדיבר משאר צרכי סעודה אין צרייך לחזור ולברך.

(ג) Tos' ד"ה הבא מלך וכו', בתו"ה, וכן בשחיטה צרייך לחזור וכמו בגון העוד יותר בהמות ותרנגולים לשחוט. מלשון התוס' מוכח שדבריהם הם אף כSSH בין שחיטה לשחיטה, ועיין בחולין (פז). בתוס' ד"ה ומכתשי, שסתפקו בגונו דSSH בין שחיטה לשחיטה אם צרייך לחזור ולברך. ועיין שם ברא"ש (סימן ו') דיש צד להתייר לדבר אפילו לכתילה, והא מדבר באטען הסעודה, וההפסק שיריך רק בין ברכה להתחלה השחיטה.

(ד) בא"ר, ומיהו רבינו מנחם היה מדקדק מאד להביא מלך על

ובhalbכות בכורדים (פ"ד הי"ב) פסק דמבייא ואינו קורא, והבסוף משנה (בהל' ברכות שם) תירץ, דברו שלמי איכא מאן דאמור דמתניתין דהכא אתייא נמי אליבא דרבנן (דרלידיהו נמי האילן נצרך לאדרמה). והשאגת אריה (סימן כ"ג) תירץ, דודאי גם רבנן מודו דעתך אילן ארעה, וכמו שבכתבו התוס' (בד"ה יבש) מפני שנראה כקובל על הקב"ה, וככונת הגם' בהא דקאמרה מאן תנא ר"י היא, דר"י קאמר לה להדייא, אבל אין הכי נמי דרבנן מודים לו והלכה כמותם. אמן בנוסחאות ישנות ברמב"ם היגראתא בהלכות ברכות, "בירך על פירות האילן בורה פרי האדרמה לא יצא", והרמב"ם הבין לגוריסא זו שמה שאמרה הגם' מאן תנא ר"י היא, היינו לומר שהמשנה ייחידה ואין הילכה כמותה, (כמו שפי' הכסף משנה להאי גירסתא), אמן הכסף משנה כתוב שהעיקר בגירסתא הראשונה, ותמה עליון בשאגת אריה שלפי פשוטם של דברי הרשב"א בחידושיו בסוגין משמע שהיתה לפניו היגראתא האחרונה. [וכן כתוב להדייא בשיטת ריב"ב הנדרפס על הריב"פ, בשם הרמב"ם].

דף מ' ע"ב

(ח) תוס' ד"ה ור' יוחנן אמר וכו' וכן הילכה וכו'. באמרי נועם כתוב דהגר"א הוכיח מהגמ' לעיל (יב.) שאמרה, היכא דנקט כסא דחמרה וכו' דאפילו סיים בדשכרא יצא, הרי מפורש דפשיטה לגמ' שיין נפטר בשחбел, דהילכה בר' יוחנן. יט) תוס' ד"ה נימא רב הונא ברבי יוסי, בסוחה"ד, ו"י"מ דמציע למימר דאפילו ר"י לא קאמר וכו' אלא בברוך המקום וכו'. עיין מהרש"א ועוד שכתו שדבריהם תמו הרים, והרש"ש פירש, דרב הונא ור' יוחנן נחלקו אם יצא בשינה הברכה שינוי גמור, דשינוי מבואר פרי העץ או בORA פרי האדרמה לשחбел, אין גמור דהוי מכלל לכלל, אבל מפת ויין, לשחбел, הוא שני גמור דהוי מפרט לכלל, ורבבי מאיר ור' יוסי נמי נחלקו בשינה שניי גמור, בגין שלא אמר נסוח הברכה מתוקנת אלא אמר ברוך המקום וכו'. ולפי זה רב הונא דוקא בר' יוסי, ולא קשייא קושית התוס' כלל, עוד כתוב שיש לפרש בכך גם בתירוץ התוס'.

(כ) גמ', Mai יצא דקאמיר רב נמי יצא ידי ברכה ראשונה. פירש רש"י ד"ה יודי, ברכת הון, ובחדישוי הרשב"א הקשה, הא דינא דכל המשנה מטעם שטבעו חכמים בברכות היינו שקייצר ברכה ארוכה או שהאריך ברכה קצרה, דברכה ארוכה צריכה דוקאفتحה וחתימה, וקצרה היא ללא פתיחה או ללא חתימה, וברכת הון היא ארוכה, ואיך יצא בה בנוסח זה, שכן פירש, דמסתבר דלא יצא בה עד שיאמר "בריך רחמנא מריה דהאי פיתה בריך רחמנא דzon כולא", וכיוצא בו. כדי שתהייה פתיחה וחתימה בברוך.

(ב) תוס' ד"ה אמר אביי, בתוה"ד, וברכות של שמ"ע אין בהן מלכות וכו'. כתוב הרוקח (סימן ש"ג), שכל הברכות שהן הודיעות להקב"ה יש בהן הזכרת שם וממלכות, אבל שמונה עשרה אינה הודיעה על הנאה או מצווה, אלא בקשת צרכיו של אדם, ולעולם יסדר אדם שכחו של הקב"ה ואחר כך יתפלל, וכן לא תקנו בה מלכות.

(כ) בא"ד, הקל הקירוש שאין כמו והוא במילכות. וכך עין וזה הקשה הבית יוסף (סימן ר"ד) אברכת אלוקי נשמה למאן דאמר שאינה סמוכה לחברתה הא אין בה מלכות, ופירש דהוא מזכיר בה שתקב"ה בורא הנשיות ונופחן בגופות ונוטלן מהן ואחר כך מחזירן להן, ואם כן אין לך הזכרת מלכות גדולה מזו.

בשולחן ערוק (סוף סימן קע"ט). יב) גמ', אבל כל מאכל מלך שתה כל משקין ולא שתה מים ביום יdag וכו'. עיין ברובין (יז): Tos' ד"ה מים, שכתו דהאידנא אין אנו רגילים לטבל עצבעותינו במלך אחר הסעודיה, ותירץ השבלי הלקט (סימן קמ"ט) דהאידנא חיישין בסוגין. ותירץ השבלי הלקט (סימן קע"ט סק"ח) כתוב, דהיום יש למלך סודomit. והרמ"א (סוף סימן ק"ע) כתוב, דהיום יש במאכלים מלך, וברוב המשקין יש מים, ובכחאי גונא אין חשש. והמגן אברהם (סימן קע"ט סק"ח) כתוב, דהשתא נשתנו הטבעים. וכותב שם הפלרי מגדים, דנפקא מינה בין הטבעים היכא שאוכל פת בלא מלך ושוטה משקין בלא מים, כגון מי פירות.

(ג) גמ', המקפה אכילתו במים וכו'. פירש רש"י ד"ה המקפה, שמצויף אכילתו במים. והרמב"ם (בפ"ד מדעתות ה"ב) כתוב, ולא ישתה מים בתוך המזון אלא מעט ומוגז ביין, והקשה הפלרי חדש מסוגין, ובhalbכתה י"ח כתוב הכסף משנה, שroppאות והנהגת מלכות בבל שבה היו חכמי התלמוד משונה משאר ארצות, ובספר עללה לתורפה תירץ, שהרמב"ם מפרש מקפה אכילתו להשרות אכילתו במעט מים, ולא שיעוף המאכל על גבי העצומכה, עיין שם.

(ד) גמ', אימיה דרבי ירמיה אפייא ליה ריפטה ומדבקא ליה ומקלפאת ליה. פירש רש"י ד"ה ומקלפאת, בשביל הריח. והראב"ד בפירושו על מסכת עדויות (פ"ה מ"ג) כתוב, שגמ' אכילת הקוצה קשה (חוון מריחו), כדאמרין קצח א' מס' טמני/acilit הקוצה טumo טוב, דהינו שיתן טעם בתבשיל מבלי המות הוא, ורק טומו טוב, ולכן קצח בית שמאית ובית הלל (שם) אט ועיין שם, שפירש מחלוקת בית שמאית ולענין מעשרות, דפלייגי קצח נחشب אוכל לעניין טומאת אוכלן ולענין טומאות טובי, או שאינו נחشب אוכל מפני שאכילתו קשה.

(טו) גמ', אמר ר' זира ואיתימא ר"ח בר פפא אין הילכה בר' יהודה. המזכה איתן מפרש דהא דחוצך ר"ז לפסק זה אף דרבים פלייגי עליה, אך ראה מסיע לרי', ומשום הכי נמי הוצרך לפירש טעמה דר"י מייבך אף דפסק דלא כוותיה, כדי לומרמאי סלקא דעתך. ועיין באות הבהאה.

(טז) [גמ'] כל יום ויום תן לו מעין ברכותיו, עיין מה שפירש רש"י ד"ה כל יום, בשבת מעין שבת וכו'. ולכארה צrik עיון, דרבנן נמי סברני שצרכיך לברך בשבת של שבת ובימים טוב של יום טוב, ואי טעמא דר' יהודה מהא, אמראי לא הוו לו רבנן גם בדינא דברכת הירקות. (ש.ב.) ולכארה יש לדיק, דהgam' כתבה להאי טעמא לאחר שאמרה אין הילכה בר"י, ולכארה אין כן דרכיה, אלא להביא תחילת המחלוקת ובמאי פלייגי, ולפרש המקורות לשני הצדדים, ולאחר מכן לפסוק הילכה, על כן נראה, דודאי אין כאן לימוד מפורש בפסוק, אלא כעין אסמכחה להעדיף לדיק בברכה, ורבנן סברני דאין טעם מכירע לגביב ירקות, כיון סברני דיש עדיפות לצין בברכה את מקור הפלרי, אמן רבבי יהודה העדיף לדקדק מהות המני שمبرכבים עליון, ואם כן אדרבא לא בעו אפיקו לבאר טעמיינו דרבנן].

(יז) תוס' ד"ה ר' יהודה היא ונראה דהילכה בר"י דסתם לן תנא כוותיה. ולפי זה לכארה גם לעניין בכורדים צrisk לפסוק כר"י דהgam' תולח זה בואה. והנה הרמב"ם (בפ"ח מברכות ה"י) פסק כמתניתין שהמברך על פירות האילן בורה פרי האדרמה יצא,

שייכות זה לזה זה בעצם הברכה, אבל במה שייך לשבח ארץ ישראל בודאי שייכי".

(ה) Tos' ד"ה אבל. ומ"ש בהלכות גדורות דב"פ העץ תקים לב"פ האדמה דמברורת טפי, היינו לפני המשקנא דלקמן דפליגי בשאין ברכותיהם שות וקייל בר' יהודה. תלמידי רבינו יונה והרא"ש כתבו שבה"ג ודאי דבר גם לדעת עולא שבאין ברכותיהם שות לא פלייגי, ולפי דעתו יתפרשו דברי עולא לא לענן קדימה בברכות, אלא רק לענן שאין ברכת האחד פוטרת חבירו, אלא מברך ע"ז וחוזר ומברך ע"ז, וכתבו שאין הלשון משמע כפירושו, והבית יוסף (בסימן ר"א) כתוב, שגם הרמב"ם מפרש כן בגמ' שלא איררי לענן קדימה אלא שאין הא' פטור את חבריו.

(ו) בא"ד. וקיים לנו בר' יהודה. דעת תלמידי רבינו יונה בשם הגאנום לפסוק בר"ג, דין נוכח בעמוד ב', מדשא ר' חסדא את ר' המוננו למה הקדים תמרים לرمוניים, دائ' קיים לנו קרבעןמאי קושיא, דילמא התמורים חביביליה טפי, וכן דעת בה"ג כמו שכתו תוס' והרא"ש. אמן הרמב"ם (פ"ח מברכות הי"ג) פסק בחכמים, כמו שביאר הבית יוסף (סימן ר"א) בדבריו, עוד כתוב, לדעת הרמב"ם היכא דליך חביב גם רבנן מודו דמיין ז' קודם. (וכמו דעת רבינו יונה בתוס' ד"ה א"ר ירמיה).

(ז) בא"ד. לכואורה לדעת הבה"ג קשה, דאף אי פלייגי נמי באין ברכותיהם שות, אבל על כל פנים בקלות חיטה ופרי העץ צירק להקדים לבה"ג ברכבת בורא פרי העץ, וזהו יודה החיטין ושבועין הקודם בפסוק קודם לברכה, זהה לר' יודה החיטין ושבועין קודמין לגפן ותאננה ורמן. ותירץ הבה"ג, שדין כל הקודם בפסוק לא מيري אלא בשעה מהחיטין ושבועין תבשיל או פת שברכתו בורא מני מזונות או המוציא, זהה ודאי קודמין בורא פרי העץ, אבל הכוסת את החיטה שברכתו בורא פרי האדמה, בורא פרי העץ קדים אף על פי שמאוחר בפס', והעתיקו הטור בסוף סימן ר"א). והרא"ש תירץ,ճאפשר הפרש כל הקודם לפסוק קודם לברכה, דוקא בברכותיהם שות, והיינו חיטים לשעורים וגפן לשאר פה"ע וכו', אבל אין חיטין קודמין לגפן.

(ח) Tos' ד"ה מיתיבי וכו', בתוה"ד, لكن ציריך להנaging הци וכו'. תמה המהרש"א, איך אפשר להנaging לברך על קלילות בורא פרי האדמה ולפטור תופחים, הא רק לדברי המקשן מברך בורא פרי האדמה ופטור את פה"ע, אבל לדינא ודאי יברך על כי"א ברכתו הרואה. וגם מה שכתו כדפרישית לעיל אין לו מובן, והרש"ש נדחק, דכוונתם מושום דהמקשן סבר דברא פרי האדמה פטור בורא פרי העץ, ופטשות הבריות כוותיה, על כן להנaging כדעת בה"ג שהביאו לעיל, להקדים תמיד בורא פרי העץ לבורא פרי האדמה, להמלט מן הספק שמא נפטר בורא פרי העץ בברכת בורא פרי האדמה, ועיין ביאור הגרא (ר"א) סקי"א) שהגיה בדרביהם ופירש באופן אחר.

(ט) גמ', ר' יהודה אומר מברך על הזית שהזית ממין שבעה. כתוב בחידושי הרשב"א אדם עבר ובירך על המין השני, שלא יהיה ציריך להקדימו, בודאי פטור בדיעבד את המין שהיה ציריך להקדימו, כיון שברכותיהם שות, והוא דוקא אי כיון בפירוש לפטרו, ואי לא כיון, אמרין דין שיפטור מי שאינו חשוב את החשוב דרך גראא אלא דרך כוונה, וציריך לחזור ולברך על המין שהוא להקדימו.

(י) רש"י ד"ה כדי רבייעת יין לנזיר. אבל חרצנים ולולבין וכו'. הרש"ש הקשה, אמר נקט רש"י לולבין, וכן כתבו התוס'

כג' מתניין, על החומץ וכו' אומר שהנ"ב. הקשה בתלמידי רבינו יונה מהא דאיתא ביום (פ"א): שהשוויה חומץ ביום הciporim פטור, והיינו משום שאינו לאכילה, וממאי מברכין עליו כלל. ותירץ, דהא דפטור ביום הciporim היינו בשתה רבייעת, אבל אם שתה ממנו הרבה יש לו הנאה ממנו וחיב, ולכן טען ברכה ראשונה אפילו ישתה ממנו רק מעט, שלא יהנה מהעולם הזה ללא ברכה, ואם שתה הרבה בשיעור שחייב עליו ביום הciporim, טען נמי ברכה אחרת, והרא"ש תירץ, דהכא מיררי בחומץ מזוג קצת, אי נמי בחושש בשינויו ונתן חומץ הרבה לתוך מרק, בחומץ עיקר וכיון דעתנו במרק יהנה ממנו ולכך מברך על החומץ.

דף מא ע"א

(א) גמ', ורבנן סבורי מין חביב עדיף. דעת תלמידי רבינו יונה והרא"ש דחביב היינו המין שרגיל להיות חביב עליו, אף על פי שעכשו רוצה לאכול תחילת המין אחר, ובדברי הרמב"ם (בפ"ח מברכות הי"ג) מבואר, דחביב היינו המין שרוצה להקדימו עכשי, וכפשתות לשון המשנה בדברי רבנן "MBERUL אל איזה מהן שיריצה".

(ב) גמ', אבל בשאין ברכותיהם שות ד"ה מברך ע"ז וחוזר ומברך ע"ז. דעת תוס' ותלמידי רבינו יונה דבאהי גונא לכלוי עלמא מברך על החביב תחילת. ולשון רשי"י משמע שאין שום דין קדימה, וכפשתות דברי הגמ' למן שאללה למאן דאמר דפליגי נמי באין ברכותיהם שות, במא依 פלייגי, ותירוץ להקדים, דמשמע לדעת עולא לייכא בהא דין קדימה, וכן דעת הרא"ש, וכן הוא פשטות דברי הריב"ף, והמרדכי (סימן ר"א) קלי"ב כתוב, שבאין ברכותיהם שות לכלוי עלמא מין ז' עדיף (דרבן מודו לר"י). וכתוב הדרבי משה (סימן ר"א) שכן גם דעת הרמב"ם, ודלא בהבנת הבית יוסף ברמב"ם (וציריך עיון).

(ג) רש"י ד"ה אבל בשאין ברכותיהם שות. ואף על גב דתנן בירך על פירות האילן בורא פרי האדמה יצא, ה"מ בחוד מינא וטעה וכו'. אבל תלמידי רבינו יונה כתוב, דאפשרו לא טעה אלא שבירך בורא פרי האדמה על צנון ובcoin לפטור זית יצא גם על הזית, אבל לכתיחילה אין לו לcoin לפטור את פרי העץ, והיינו מה שאמרו כאן מברך ע"ז וחוזר ומברך ע"ז.

(ד) Tos' ד"ה אבל באין וכו', פירש רש"י" בוגן צנון זית וכו' בינו שאין האחד פטור את חבריו אפילו ר' יהודה מודה דין עדריפות בשבת המינים אלא מברך על איזה שיריצה תחילת החביב לו וכו'. דהינו שיש דין דין קדימות לחביב אף לעולא ואיליא דcoli' עלמא. אמן התוס' הרא"ש כתוב, דמדלא Каמר דברי הכל מברך על זה וחוזר ומברך על זה וחביב עדיף אלמא איפלו אם אחד מהם חביב, יכול לברך על השני דכין דעתיך לביך לביך על מה שיריצה אחר אכילת הראשון, אין עדריפות בחביב משום דלא שייכי זה לה' כלל, ומה שתלו לר' יהודה העדריפות במין ז' ולרבנן בחביב, היינו דוקא כשניהם נפטרין בברכה אחת, ושיטת ר' שמעיה בתוס' ד"ה ר' ירמיה, דאף לרבן נאמר דין קדימות בו' המינין אבל רק אי אין יותר חביב, דבאהי גונא הוא קודם. [ולכאורה לסבירת הרא"ש ציריך עיון, מה שייך לרבי יהודה קדימות בו' המינים הרי לא שייכי זה לה' אמן עיין ברשי"י שכטב בד"ה ולפיגא דרבי חנן, הא דרבי יצחק דאמר דאם המוקדם קודם לברכה, אלמא קרא לשבח ארץ ישראל בא, שיש בה פירות החשובים הללו, וממןן בסדר Chayavot]. הרי דהקדמת הברכה אינה משום עצם חשיבות הפירות, אלא שזה שבחה של ארץ ישראל, אם כן אף דין

אלא כוונתם שלא תאמר ר'ח תנא הוא ואי אפשר לפסק דלא כוותיה, لكن הביאו דברת אין הלכה כמותו.

יח) בסוח"ד, ולית הלכתא כוותיה. עיין בתוס' ד"ה א"י הכי, שכטבו וברא"ש שחולקו, ועיין נמי ל�מן בתוס' ד"ה א"י הכי, שכטבו שיין פוטר כל מיני משקין, וכבר העיר שם המהרש"א שדבריהם שם כדעת הרא"ש ודלא כתוס' באן.

יט) תוכ' ד"ה הלכתא. פירוש הקונטרס וכו' ולא נהיראadam בן מתני היא דמברך על העיקר ופוטר הטפילה. בתלמידי רבינו יונה יונה תירץ שיטת רשי", דמתנתניתן לא שמעין אלא מה שאוכל עם פת ממש, אבל הכא כתוב רשי"ד"ה אין טעוני ברכה, "בין מזון בין פירות שהביאו לפתן" דהינו שהביאו לו פירות לפטה בהן הפת, אבל הוא ואוכל מהם גם بلا פת, והוא מה שחדיש ר'פ' שוגם מה שאוכל بلا פת אין טעון ברכה, וכותב שם עיקר סעודתו הייתה על לפتن אחר, אלא שטור הסעודיה הביאו לו גם פירות, ציריך שיأكل מהם עם הפת תחילתה וסוף, ואם עיקר קביעות סעודתו על לפtan של פירות, סגי שייכל תחילת עם פת, והרא"ש (פ"י ב"ו) מיקל יותר, שבכל גונו סגי שייכל מעט תחילת עם פת. ויעוין בשולחן

ערוך (סימן קע"ז סעיף א' ג' וביאור הלכה ד"ה ובסוף). ב) בא"ד. הבעל המאור תירץ הקושיה, دائית מתנתניתן היה אמיןא דוקא אם הייתה הטפילה לפניו בשעת ברכת העיקר וכיון עלייה בברכתו נפרטת, ור'פ' אשמווען דאפיקו לא הייתה טפילה, ויעוין לפניו ולא חשב עליה נפרטת כיון שהיא טפילה, ואופן בשולחן ערוך (קע"ז ס"ד, ה') שהעתיק דבריו דוקא באופן שהיה סביר בשעת ברכה שיביאו לו אחר כך פירות, אבל אם שלוו לו מבית אחרים שלא היה דעתו עליהם, ציריך לברך אפילו על דברים המלפטים את הפת (וכן הוא בתוס' ל�מן ב"ז).

מד. ד"ה באוכלי פירות). והחוון איש (או"ח סוף סימן ב"ז) הוכיח מדברי השולחן ערוך, דסבירא לייה שטפילה טעונה ברכה אלא שנפרטת בברכת העיקר. [אמנם לבוארה יש לדرك מלשון הבעל המאור שכטב קא משמעו אין דטפלה נינהו לא בעי ברכה] דטפילה שאינה טעונה ברכה כלל, וציריך יעון].

(א) בא"ד. ע"ק דפרק בסמוך יין נמי נפטריה פת וכו'. הרא"ש

(סימן ב"ו) חשב לישב שיטת רשי", דיין בא לשורות האכילה, וכן דומה לדברים שמלפטים את הפת, אך דחה, דמהϊכא פשיטה לגמ' כולי האי לדמותם.

(ב) בא"ד. ע"כ פ"י ר"י וכו' כלומר הרגלים לבא מלחמת

הסעודיה בפת. בתלמידי רבינו יונה יש Tosafot דברים "שאין

דרך לאכול אותן שלא בשעת הסעודיה, כמו שדרך לאכול

הפיורות".

(ג) בא"ד. הרא"ש (סימן ב"ז) הביא בשם בה"ג שכוס ברכת

המזון אין טוון ברכה אחרונה, וכותב, דלא מסתבר ולא נהגו כן.

בד) בא"ד. אבל בדברים שאין דרכם לבא בתרום הסעודיה וכו' כיון דלאו מושום לפtan אותו אין הפת פוטרתן. משמע מדברי התוס' שגמ' פירות, אם באים לפפת את הפת, נפטרים בברכתו, וכן הסכמת תלמידי רבינו יונה הרשב"א והרא"ש) דלא ביש מפרשין שמבייא הרשב"א (סוד"ה הביאו לפניהם) דסבירא, שפיריות לא נפטרים בהמוחזא אפילו כשבאים לפפת את הפת.

כה) בא"ד. כגון תמרים ורמוניים ושאר כל פירות שאין רגילים לפפת בהן את הפת. המשנה ברורה (בסימן קע"ז סק"ה) כתוב, והוא הדין יrokes חיים כגון חורת מלפפנות קישואים בצל

(בד"ה גפן) עלין ולולביין. והוא דלא כסתמא דמתנתניתן דניזיר (لد.) וכמבעואר שם בגמ'.

דף מא ע"ב

יא) [גמ'] ארץ שרוב שיעוריה בזוויתם. פירוש רשי"ד ר'ה שרוב שיעוריה, אכילת הלבם נותר ופיגול. וככאותה צריך ביאור לשון "שיעוריה", דהרי הלבם לא שייכי דוקא לארץ ישראל. (ש.ב.) ואולי יש לישב על פי מה שפירש רשי"ב בפירוש התורה אקרא דברים (פי"א י"ח) ושמחתם את דבריו, אף לאחר שתגלו היו מצוינים במצבו הניחו תפליין עשו מזווחת בדי שלא יהו לכם חדשים בשתחרורו וכן הוא אומר הצעבי לך ציונים. הרי שכל מצוות התורה נתנו עביך לקיימים בארץ ישראל, על כן נקרו שעוריה המצאות "שעריה". וציריך עיון].

יב) גם', זה שני לארץ. הקשה הייעב"ץ אם כן למה לא כתבה התורה כולם בסדר הקדים דהינו חטה, זית, שעורה, דבש, גפן, וכו' ולמה ציריך לארץ בתרא. ותירץ, دائית היו כתובין בסדר הוא אמיןא דין קפידא בהקדמתן ונכתבו בסדר זהה רק מפני שאי אפשר להוציאו כולם כאחד, ורק על ידי חלוק הארץ

בתרא מדוייק דקרה אתה להורות סדר חסיבותון. יג) תוכ' ד"ה וזה שני לארץ. מ"מ היכא دائיכא חיטה וזית או שעוריים ותמרים וכו'. וציריך עיון הא אין ברכותיהם שותה ובהאי גוונא לכולי עלמא חביב קודם, כדאמר עולא בעמוד א'. ותירץ הב"ח (בסימן ר"א) דהכא אירינן בשווין בחביבות. ובהגחות דברי נחמייה כתוב, דלפי מה דמשמע דעת התוס' (בעמוד א' בסוף ד"ה אבל), דקיים אין כמאן דאמר דגס באין ברכותיהם שותה פליגי, בלאו הכי לא קשה מיידי.

יד) רשי"ד ד"ה בין לפניהם בין לאחריהם, דלא פטר אלא מידי דזיין, והני לא זייןני. הקשה המלא הרועים הא אמרינן לעיל (לה): כל מידי זיין חוץ מליח ומים, ועיין ברא"ש שהקשה כן על הב"ג שכחוב גם כן שפיריות אינן נפטרים בברכת המזון משום דלא זיין, ועיין שם בمعدני יו"ט (אות ו') שתמה ביותר על מה שנקט בה"ג בדבריו גם תמרים, הא אמרינן לעיל (יב).

שתמרים נפטרים בברכת המזון משום דמיין זיין. טו) תוכ' ד"ה אלא פת, בתוח"ד, ע"כ ציריך לפреш דמיירי בתור הסעודיה. המגן אברהם (קס"ח סק"ב) הביא דברי התוס' שפת הבאה בכסנין בתרום הסעודיה טוון ברכה ראשונה, וכחוב דהינו דוקא כשאוכלן לקינוח ותענוג, אבל אם אוכלן כדי לשבוע נפטרים בהמוחזא, והביאור הלכה (קס"ח ס"ח ד"ה טעוניים) כתוב, דכלאורה דוקא בדברים שהם ודאי פת הבאה בכסנין, אבל סתם פת הבאה בכסנין שלנו שהיא ספק פת גמור (יעווייש ס"ז), אי אפשר לברך עליהם בתרום הסעודיה דשםא הם פת ממש ונפטרו בהמוחזא, אפילו אם אוכלן לקינוח. ועיין שם עוד.

טו) גם', ועיין פוטר משקין. כתוב המרדכי (סימן ק"ז), דכל שכן שפטוריין מברכה אחרונה, מקל וחומר, דמה דברים הבאים שלא מלחמת הסעודיה שאין נפטרין בהמוחזא, נפטרים בברכת המזון, משקין שנפטרים בברכה ראשונה דין, כל שכן שפטרו בברכה אחרונה דידיה, ועיין (סימן קע"ד ס"ב לשון הרמ"א הגה, אפילו מברכה ראשונה, והרוקח (בסימן שכ"ט) הביא יש אומרים דין אין פוטר שאר משקין בברכה אחרונה.

יז) תוכ' ד"ה ה"ג ויין פוטר, בתוח"ד, שהרי מפת פוטרת אין הלכה כמותו. תלמידי רבינו יונה והרא"ש חילקו אהאי כלל. ועיין בהגחות מהרש"ם שהביא בהא מחלוקת ר"ת ותוס', ומהרש"א כתוב, דודאי תוכ' נמי מודים דליתא להאי כלל,

הספק יברך על המים קודם נתילת ידיים ויכוין לפטור את מה שישתה בעודה, והעתיקו הטעוש (סימן קע"ד ס"ז), והרמ"א שם כתוב, שהמנג להקל ברכ"י ור"ת. ועיין ט"ז סק"ט ומגן אברהם סקי"ד שכתו בשם כוונת הארייז'ל שיזהר לשחות קודם הסעודה פחות מרבייעת, כדי לאו הכى לא ירויח מאומה, ואדרבא יכנס בספק חיוב ברכה אחורה. ויעוין במשנה ברורה (שם סקל"ז) ובביאור הלכה (שם ס"ו ד"ה) ואפיו לא היה.

דף מב ע"א

(א) גם/, رب הונא אבל הליסר ריפתי וכו'. עיין Tos' (ב. ד"ה הליסר) וכן כתוב רשי"י שבת (קט). ד"ה תריסר [וציריך לומר תריסר], ועיין חידושי הגרא"ם שטראשן בא בא בתרא (ח: ד"ה רבב אשבח), וביר"ף הגירושא תריסר, ומפרש תלמידי ריבינו יונה שאכל ד' קבין.

(ב) רשי"י ד"ה رب הונא אבל, מפת הבאה בכשנין ולא ביריך אחריו. רשי"י לעיל (מא: ד"ה פת הבאה בכינסין) פירש, שהיה פת שנלושה עם תבלין. והרמ"ב"ם (פ"ג מברכות ה"ט) כתוב, שהיא עיטה שנלושה בדבש, שמן או חלב, או שעירב בה מיני תבלין. ור"ח פירש שהיא פת העשויה בכיסים ומלאים בסוכר, שקדמים וגוזים, והעתיקו תלמידי ריבינו יונה. והערוך (ערך בס"ן) בשם רב האי גאון פירש, שהיא פת בין מתובלת ובין שאינה מתובלת שעושנן אותה בעכין יבשים. (וכן פירש הרד"ק ביהושע ט' ה', ובמלכים א' י"ד ג'). וכותב הבית יוסף (סימן קס"ח), שמספק נקティיה בדברי כולם להקל, והביאור הלכה (שם ס"ז ד"ה והלכה) כתוב בשם המאמר מרדכי, שאפשר שכולם מודו להדרי.

(ג) גם/, ולא בריך. הרוי"ף (ל. מדפי הריי"ף) כתוב, דפת הבאה בכינסין שלא קבוע אליה סעודה, מבריך בתחילה בורא מני מזונות ובסוף ולא כלום, וכותב בתלמידי ריבינו יונה (ד"ה תריסר) ששיתת הריי"ף שאינו מבריך ברכה אחורה כלל ואפיו בורא נפשות רבות, מפני שאין זו אכילה קבועה, וזה כוונת הגם' שרב הונא לא בריך. אמן כתוב, שיש סוברים ד"שלאל ביריך" הינו שביריך בורא נפשות רבות, והשלטי גברים פירש גם בדעת הריי"ף שביריך בורא נפשות רבות, וכן שיטת רשי"י לעיל מא: ד"ה פהbab"ב). אבל שיטת Tos' (עליל מא: ד"ה אללא פת) שגם ללא קביעות בברכתה מעין ג'. וכן שיטת הרא"ש (סימן ל') ולא בריך" פירשו ברכת המזון. והכי קיימת לנו קפ"ח ס"ז).

(ד) רשי"י ד"ה עדי, בתוה"ד, ורובותינו פירשו וכ"ז משומם שלא שבע. לשיטת רבותינו של רשי"י, رب הונא סבר שישעור שביעת להתחייב בברכת המזון דאוריתא תליה בכל אדם לפי מה ששבוע, ואמր ליה ר' נחמן שתלי באמ אחרים רגילים לשבוע מאותו שיעור, ובמספר החינוך (ריש מצווה ת"ל) נקט לדינא שתלי בכל א' לפי שביעתו, ויעוין במשנה ברורה (קפ"ד סק"ב) ושער הציון (שם כ"ה) שהעיר בכל זה.

(ה) גם/, כל שאחרים קובעים עליו סעודה צרי' לבך. כתוב הרא"ש (סימן ל') דנחלקו הרמ"ם והראב"ד אם קבוע על שיעור שאין אחרים קובעיםulo, דדעת הרמ"ם דגם בהאי גונא אולין בתר רוב העולם, ולראב"ד אולין בתר דיריה להחמיר. והפרמי מגדים (קס"ח אשל אברהם סק"ג) העיר, שלא נמצא דבר מזה ברמ"ם (ובראב"ד). ובשוו"ת הרש"ב"א (ח"ז תקל"ג) כתוב כן בשם הרמ"ם (ובראב"ד). ובשוו"ת הרש"ב"א, יעוין שם. והרא"ש ותלמידי ריבינו יונה הכריעו, דלעולם

ושום חיים, דינם כפירות לעניין זה, וכותב שמלכ' מקום בשלפת בהם את הבשר, הם טפלים לבשר והבשר לפת ולכך אינם טעונים ברכה.

(כו) תוס' ד"ה לאחר הסעודה. בתוה"ד, דאכל דברים דלעיל קאי. בתלמידי ריבינו יונה כתוב בשם רבנן צרפת, דמשמע מכאןograms דדברים הטעונים ברכחה מעין ג', טעונים ברכחה אחרונה אם אכן לאחר הסעודה ואין ברכחת המזון פוטרתן, ומוכח דין ברכחת המזון פוטרת מעין ג', מיהו כתוב, דחויב מעין ג' דין נפטר שפיר בברכת המזון יעוי"ש, והרא"ש (סוף סימן כ"ז) כתוב, שאין ברכחת המזון פוטרת אפילו חיוב מעין ג' דין, אלא אם כן בא מחמת הסעודה, ועיין בארכחה בסימן ר"ח סי"ז, ובביאור הלכה ד"ה אבל בגין.

(כז) בא"ד, וubahin אין לנו דין זה וכור. בטור (סימן קע"ז) כתוב שגם בומניינו שיריך דין זה והסעודות גדורות שמושבין יידיהם מן הפת ומסירין אותו, ווערכין השלחן בפיירות ומינין מגדים, והב"ח כתוב שמלשון התוטס' שכתו שאין לנו דין זה, וכן מלשון המרדכי (סימן קל"ה), משמע דלא בהטור, דאך דעתידי cocci לא מיקרי סילוק. וכותב, שהטור נמשך אחר לשון הרא"ש שכחוב (בסימן כ"ז) שדין זה אין מצוי בינו בזמן הזה, והמא"ה (קע"ה סק"ז) הסכים עם הב"ח, וכותב לדעת התוטס' אינו סילוק, כמו שכחוב כאן בתלמידי ריבינו יונה, דודוקא בזמנם שהיו מסלקין השלחן לגמרי היה נחשב סילוק, מה שאין כן בזמנינו, והכי קיימת לנו וללא בטור. ובביאור הלכה (קע"ז ס"ג) ד"ה שאיןanno הביא בשם החי אדם שהמנג כהמגן אברהם, אמנים כתוב שמהרבה ראשונים ממשמע בטור, ועיין שם.

(כח) גם/, שאני אין דגורים ברכה לעצמו. יעויין ברשי"י ותוס' והרא"ח פירש שפוטר שר מskin, וכותב עליו תלמידי ריבינו יונה, שהוא פירוש נאה אלא שאין הלשון מורה עליו. והרש"ב"א בחידושיו הביא יש מפרשין שככל שתיה גורתה ברכה לעצמה, דהינו שאינה נפטרת בברכת אכילה לפי שתיה וocabila שני עניינים הם ואי אפשר להם להיות כאחת.

(כט) Tos' ד"ה או הבי, בתוה"ד, ודלא כמחוזר ויטרי שכחוב שمبرכין למים ברכה בכל פעם ופעם וכו'. וכותב בחידושי הרש"ב"א בשם הראב"ד לדעת המפרשים שיין גורם ברכחה לעצמו, הינו שאין שתיה נפטרת בברכת אכילה, והוא הדין שאין שום משקה נפטר בברכת המוציא, וכותב הב"ח (סימן קע"ד אות ז') שיש נפקא מינה בין המחוור ויטרי המובא בתוס' לראב"ד, לדעת הראב"ד כל משקה טעון ברכחה בסעודה, ולදעת המחוור ויטרי, דוקא מים דלא זיני.

(ל) בא"ד, (בנמשך לעמוד הבא) הכאים בשביל הפת לשרות המאכל וגם אי אפשר לאכלו ללא שתיה הלך פת פוטרטן. הקשה לתלמידי ריבינו יונה, אם היה עצמא קודם האכילה מיין אייכא למימר הרוי אינו שותה מחמת הפת. ותירץ, דמכל מקום כיון שלא רצה לשחות מתחילה כדי שלא יזקו לו המים, נמצוא שתיה המים בסיבת הפת.

(לא) בא"ד. (בנמשך לעמוד הבא) וגם אי אפשר לאכילה בא' שתיה. כתבו הט"ז והמנג אברהם (סימן קע"ד ס"ז) דלפי זה השותה ייש' בסעודה צרי' לבך שחבל, כיון שאינו בא מחמת צמאון האכילה לשאר מskin, אמן המנג אברהם (סק"י) מצד פוטרו באמצעות הסעודה, מפני שבא לעורר תאונות האכילה, ויעוין מה שביואר במשנה ברורה (שם סקל"ט) ובשער הציון (אות מ"ז).

(לב) בא"ד. הרא"ש (סימן כ"ג) כתוב, שהרוצה להסתלק מן

אמאי לא מנה תכף לניטילת ידים סעודה, האמור שם, ותירוץם ציריך עיון, כמו שכתו האחוריונים. ועיין ש"ת חותם סופר (חו"מ סימן רב הונא) שכותב (בשם הג"ר אברהם אב"ד וירצברוג) להגיה בדבריהם, ולפי דבריו, תירוצים, כיון לדבדין תכף לניטילת ידים סעודה יש אפשרות ליטול שחורת ולהתנות שיוועל לכל היום, לא מנוhow עם הדברים שצעריך להתקיים בכל גווני. ותלמידי ריבינו יונה תירץ. דלא מנו הכא אלא את אלו שהוסכו אكريיאי כדאמרין בירושלמי. (ועיין מצחיה איתנן).

(יב) גם, תכף לנטיבקה שחיטה. בזבחים (לג), מובואר, שבאים מכוור אי אפשר לקיים דין זה, שהרי מצורע סומך בשער נקנור וקרבונו נשט בעוזרה בבית המטבחים, וכ כתבו התוס' בסוטה (לט. ד"ה כל באהן) שכפי המבואר במס' מdots, דהמרחיק בין שער נקנור לבית המטבחים כ"ב אמה, ואם כן נילף נמי לעניין תכף לניטילת ידים ברכה, שאם מפסיק שעור הלוך כ"ב אמה אינו תכף. וכן כתוב הרמ"א (קס"ו ס"א) ועיין שער הציון קע"ט סק"ג.

(יג) גם, תכף לניטילת ידים ברכה. רשי"ו ותוס' פירשו לעניין ניטילת מים אחוריונים, והטור (בסימן קס"ו) כתוב, דהרא"ש היה מחמיר גם בניטילת מים ראשונים שכח בירושלמי. ועיין שם בב"ח.

(יד) רשי"ו, ד"ה לניטילת ידים. ולא יאכל כלום עד שיברך. הכסף משנה (פ"ז מברכות ה"כ) דיקן מדברי רשי"ו אלו, ומדברי הרמב"ם (שם), שאין איסור אלא לאכול, אבל מותר לדבר אחורי מים אחוריונים. והמגן אברהם (קע"ט סק"א) החמיר אפילו בדבר בדיבור. ובשער הציון שם (סק"ז) כתוב, שבחד צד חמיר דבר מאכילה, שבאכילה אם יחוור אחר כך ויטול מים אחוריונים יש מתירין, אבל בדבר לא מהני ליטולשוב. ומכל מקום עיין שם במשנה ברורה (סק"א), דבדיעבד אם דבר יחוור ויטול שנית.

(טו) Tos., ד"ה תכף לניטילת ידים ברכה, בתוה"ד, והוא הדין אם אמר היב לך ונבריך. בפסחים (קג): איתנא, שאחר שאמרו הב לך ונבריך אסור לשחות, והעירו התוס' הרא"ש דלבכורה אין כן מסקנת טוגיא דידין, שرك אחר מים אחוריונים אסור לאכול, ועל כן תנירץ, דאין היכי נמי נתילה לאו דוקא אלא הוא הדין היב לך ונבריך, אבל תלמידי ריבינו יונה כתוב, דהחתם לעניין שתירץ סגי בהב לך ונבריך, אבל לאכילה אפילו אחר היב לך ונבריך מותר לאכול עד שיטול מים אחוריונים, וכן כתבו הר"ז בפסחים, והראב"ד בהשגות (פ"ד מברכות ה"ז). והשולחן ערוך בדיבור שיברך ריבינו יונה כתוב שחר הב לה' (קע"ט ס"א) הביא את שתי הדעות, וכותב הביאור הלכה (ד"ה אין צריך) לדילינא אין לנו הכלרע.

(טז) Tos., שם. הב"ח והט"ז ועוד (בסימן קע"ט) דיקנו מדברי התוס' שכתו דידי היב לך ונבריך ודין מים אחוריונים שויים, דכשմ שבhab לך ונבריך דעתת Tos. (עליל ד"ה ר"ז) שאסור לאכול רק אם לא יברך ברכה ראשונה, והוא הדין לאחר מים אחוריונים מותר לאכול אם יברך ברכה אחרונה, ודלא כמו שביאר הבית יוסף בדברי הרא"ש (סימן ל"א) שאסור לאכול עד שיברך ברכת המזון, והבית יוסף כתוב דעתמו משום שהאיסור לאכול אחר מים אחוריונים אין מדין היסח הדעת, אלא משום דהוי כהתחיל בברכה. ודעתת הב"ח והט"ז דכוונת הרא"ש בתוס' אמרנו תלמידי ריבינו יונה כתוב שחר הב לך ונבריך מותר לאכול על ידי ברכה ראשונה, ואחר מים אחוריונים אסור עד שיברך ברכת המזון, ודעתת הרמב"ם (בפ"ד מברכות ה"ז ח') שאחר שגמר לאכול אסור עד שיברך ברכה ראשונה, ואחר היב לך ונבריך אסור לאכול עד שיברך ברכת המזון.

אולין בתר רוב העולם בין לקולא בין לחומרא, והקשה הגרע"א (בגהותיו לאבן העזר סימן קס"ח ס"ז) הלא אם הוא קבוע ושבע כבר נתחייב בברכת המזון דאוריתא, ואיך ייפטר במעין ג'. ותייחס דעת ריחן ציריך לומר, או שמעין ג' פוטרת ברכבת המזון דאוריתא, שאין מן הברכות מן התורה, או שישיור השבעה להתחייב בברכת המזון דאוריתא, תלואה גם כן ברוב העולם (ועיין באות הקודמת). והמנחת חינוך (ריש מצווה ת"ל) נסתפק בעיקר הדבר, אם חיוב ברכבת המזון של הקובע על פת הבאה בכיסינן היא דאוריתא, אי לאו.

(ו) גם', רב יהודה הוה עסיק ליה לבריה בו ר' יהודה בר חביבא. כתוב ר' יצחק איזיק חבר דMOVICH מכאן שבזמן הש"ס לא היו מקפידין להשתדר באופן שמות המוחותנים שויים. ועיין שם עוד.

(ז) גם', שאני התם דקבע סעודתיה עלייהו. כתוב בספר התוספה יום הכבראים (יוםא עט: תוס' ד"ה מני תרגימת)SSI ששיעור קביעות סעודה לעניין פת הבאה בכיסינן הוא ג' או ד' ביצים בדקימא לן לעניין עירוב בסימן שס"ח. (ועיין שם ס"ג דתלי בפלוגת הראשונים אם ג' או ד') ובשולחן ערוך הגר"ז (קס"ח ס"ח) ובחייב אדם (כלל ניד סי"ד) בשם הגר"א, פליגי וסביר שתליו בשיעור סעודה שחוור לשבע ממנה, כגון שעדות בוקר וערב (ועיין שם בנסמתה אדם א'). ועיין במשנה ברורה (קס"ח סקכ"ד).

(ח) רשי"ו, ד"ה אסור מלאכול, עד שיברך ברכבת המזון וכו'. כתוב רשי"ו בפסחים (קג): וכן דעת הרשב"ם שם, וכן דעת הרשב"א בחידושיו בסוגין, ובחולין (פו: ד"ה ביאן) כתוב רשי"ו, שאסור מלאכול רק עד שיברך ברכבה ראשונה ואין ציריך ברכבת המזון, וכדעתת Tos. כאן (ד"ה ר"ז) וכמסקנת הרא"ש בחולין (פרק ביסוי הדם סימן ערוך (קע"ט ס"א)).

(ט) גם', ד"ה אתה, (השני). וכשרגיל לאכול מיני פירות וambilain להם בזה אחר זה יש אומר שצעריך לברך אבל חד וחדר וכו'. ולכואורה צעריך עיון סברת הייש אומרים המחייבים ברכבה על כל פרי, דמאי שנא מתכח דרבנן גמליאל. ונראה דחילקו, דרבנן גמליאל שלא יחשב היסח הדעת דהקביעות לטבעה אצל בעל הבית מבטלת דעת האורת, מה שאין כן באכילת פירות, דאין קביעות לומר דבטלה דעתו לדעת בעל הבית (א.ג.).

(י) גם', הרגיל בשמן שמן מעכבות וכו' ולית הלכתא כבל הני שמעתתא וכו'. פירש רשי"ו, שעד שימוש ידיו בשמן לא נסתלק מסעודתו. וכשмар ולית הלכתא כבל הני שמעתתא וכו'. הינו לעניין שאינו מסתלק מסעודתו עד שיטול מים אחוריונים. אמנים הרמב"ם (פ"ד מברכות ה"ז) פסק, שאם גמר בלבו שלא לאכול עוד אסור לאכול בלי ברכה, ולכואורה דבריו סותרים לסוגין. ותייחס הכסף משנה, שהרמב"ם לא גרט "כבל הני שמעתתא" אלא "ולית הלכתא אלא כי היא דאמר ר"ח וכו'" וכוכנת הגמ', דאין סicut השמן מעכבות מלברך ברכבת המזון אלא תיכף למים אחוריונים ברכבת המזון. ומילא הלהקה בדברי ר"פ דלעיל, שסילק אסור מלאכול והינו מטעם שגמר בדעתו שלא לאכול עוד. והלחם משנה כתוב, שהרמב"ם גרט כדין, ופירש, דהאמוראים דלעיל נחלקו מתי נאסר מלאכול עוד אפילו על ידי ברכה ראשונה עד שיברך ברכבת המזון, ואמרה הגמ' דהלהcta דרכך על ידי מים אחוריונים נאסר, אבל גם היסח הדעת בעלמא מזיקו לברכה ראשונה.

(יא) גם', שלש תכיפותה הן. הקשו התוס' لكمן (_nb: ד"ה תכף)

בגמ', מכל מקום לדידן אפילו כהאי גוננא בעי ישיבה. וככתוב בתלמידי רビינו יונה בשם הירושלמי, דידיינא דעתיך הסבה היינו רוק באורה וכדומה, אבל בעל הבית עם בני ביתו חשב קביעות גם ללא הסבה, וככתב הבית יוסוף דמלך מקומם בעין אפילו בבעל הבית עם בני ביתו, ובשולchan ערוך (שם סי"א) כתוב, דברענן שישבו בשלחן אחד או במפה אחת, אבל הגרא"א בביורו (שם סקל"ט, מ"א) כתוב, בשלחן אחד לדידן הוא כמו הסבה לדידחו, כמו שכחטו תלמידי רビינו יונה בסוגין (שבזמנם היה שלחן לכל אחד הלקוח בו עי הסבה ובזמןינו שאוכלים על שלחן אחד סגי בישיבה), אבל בבעל הבית ובני ביתו דוגם לדידחו זהה סגי בישיבה (ובודאי שלא שלחן א') לדידן נמי צריך שישבו בשלחן א' וסגי שישבו ולא יעמדו.

דף מב ע"ב

כב) מתני', והוא אומר על המוגמר וכו'. רשי' ותוס' פירשו שambilain את המוגמר לאחר ברכת המזון, והمبرך על היין שבא קודם ברכת המזון לאחר אכילה, הוא המברך על המוגמר, והגרא"א אמרי נעם הקשה דין הדבר מסתבר שתהיה ברכת המוגמר תלויה בברכת היין שקדום ברכת המזון, יותרה היה מסתבר לתלותו בברכת המזון דסמייכא ליה. ותלמידי רビינו יונה כתוב בשם הגאנונים, דמיירי במוגמר שהביאו בתוך הסעודה, "זהו אומר על המוגמר" היינו המברך המוציא בהטיבו, הוא מברך על המוגמר שבתוך הסעודה, ומה שמשמעות המשנה ואך על פי שאין מביאין את המוגמר אלא לאחר הסעודה, היינו שהרגילות להביאו לאחר הסעודה, והוא אמין דכשבא בתוך הסעודה איןו שייך לסעודה, קא משמען דין דשייך ועל כן המברך המוציא מברך על המוגמר. ועיין שם שמישיב (על פי הירושלמי) דברין שבתוך הסעודה כל אחד מברך לעצמו, במוגמר א' מברך לכולם, משום שיין כל אחד שותה מכוסו, יוכל לברך עליו סמור לשתייתו, מה שאין כן מוגמר שכולם נהנים בבית אחת, ואם נמתין עד שכל אחד יפסיק מלאכול ויברך לעצמו, נמצא שהינה מהריה שעה גודלה ללא ברכה, לכן עדיף שא' יברך והמשובין יצאו ידי חובתו בשמיעה, בלי שיענו אמן. ועיין ברמב"ם (פ"ז מברכות הי"ג, ובפירוש המשניות) שפירש, שהمبرך ברכת המזון הוא המברך על המוגמר, וככתב אמריו העם דהרבנן פירש יין שלאחר המזון היין של ברכת המזון שעליו מברך המזון, ועליה קאי "זהו אומר על המוגמר".

בג) גמ', בשבתו וימים טובים הוואיל ואדם קבוע סעודתו על היין. כתוב הרמב"ם (פ"ל מהלכות שבת ה"ט) חייב אדם לאכול ג' סעודות בשבת וכו' וצריך לקבוע כל סעודה משלשתן על היין. וככתב המגיד משנה דמקורו מסוגין. וככתב הכסף משנה (שם) שהטור (סימן רצ"א) מפרש דהינו קידוש על היין קודם הסעודה, וצריך לעשות כן גם בסעודה שלישית. ודוחה דבריו, ופירש ד"לקבוע" היינו שצריך לשבותין יין בתוך הסעודה, והשולchan ערוך העתיק האי דיני באhalbנות יום טוב (סימן תקכ"ט ס"א, ועיין שם וביבואה"ג ציין לטוגין). ועיין שם במשנה ברורה (סק"א) שפירש דהacobנה לשבות באכען הסעודה, והוא הדין בשבת כמו שכתב בסוף סימן ר'ג, ושם בס"ב לשון השולchan ערוך להרכות בבשר ויין ומגדנות כפי'יכלהו, וצ"ע. (בד) תוס' ד"ה ורב ששת, בתוה"ד, אבל יין של ההבדלה לא פטר אפילו הבדיל לאחר נטילה וכו'. שיטת התוס' והמורדי (סימן

יז) מתני', בריך על הפרפרת שלפני המזון פטר את הפרפרת שלאחר המזון. פירש רשי' ד"ה בריך על היין, נהוגין היו להביא קודם אכילה וכו' וambilain לפניהם פרפראות להמשיך אכילה, כגון פרגיות ודגימות, ואחר כך מביאין השלחן, ולאחר גמר סעודה יושבים ושותים ואוכלים, ומה הן אוכלים פרפראות, כגון ביסני דמעלו לבא, ולהמנויות. והקשה הצל"ח אמרי ביריך על הפרפרת שלפני המזון שברכתם שהכל, פטר את הפרפרת שלאחר המזון שברכתם מזונות. ופירש שלא היה כוונת רשי' לומר שפרפרת שלפני האכילה הוא כסנין, אלא ודגימות, דוגם פרפרת הבאה לפני האכילה היא כסנין, אלא כוונתו שהפרפרת באה להמשיך תאות האכילה לאכול פרגיות ודגימות, והחידוש אכן שפרפרת זו טפילה, ופרפרת שלאחר המזון חשובה לעצמה, דמעלי ללבא, פוטרת, ועיין שם שהאריך. ולפי זה כחוב לתהץ קושיית התוס' ד"ה בריך.

(יח) [תוס', ד"ה בריך, בתוה"ד, וקצת קשה א"כ מי קמ"ל לדבר על הפרפרת דלא פטר את הפת. עיין באות הקודמת ובודאי שתוס' לא למדו כמו הצל"ח בדברי רשי', ואם כן צרייר עיון Mai Teuma רק הקשו קצת הרוי היא קושיא אלימית. ולכאורה נראה, דכמו שאמר ר"ש לעיל דעל פת הבאה בכסנין אין צרייר ברכה לאחריו, שלא החמירו בה דמאכלה מועט, הכי נמי יש לומר שהקלו מאותו טעם שיפטר בברכת שחבל, ואף דלא כוורה אינו דומה, דהרי ברכה ראשונה לעולם אין עריכה שיעור, הרוי דעת רビינו יונה דעל פחות משיעור לעולם ברכתו שחבל (הובא לעיל לט. אותן א', ועיין שם שביארנו את דבריו) ולפי זה, אפשר דבתווך הסעודה הברכה תהיה רק מדין איסור ההנאה ויפטר על ידי שחבל, וצרייר עיון].

(יט) בא"ד, ונראה כבר"ח דפי' דפרפרת פת צנומה בקערה דלית בה תוריota דנהמא. ונתקשו תלמידי רビינו יונה הא לא מסתבר שהיו אוכלים פת צנומה אחר סעודתם, ופירש שהיו אוכליין אותה על ידי דבש וכדומה, עוד פירש, דפרפרת היא רקיקין דקין ביוטר (שברכתם בורא מני מזונות), וככתב הבית יוסוף (בסיימון קע"ז) דלמאוי דקיימה לן (בסיימון קס"ח) שפת צנומה בקערה כב"י ר"ח דהינו פירורי פת מברכים עליהם המוציא (וכדעת תלמידי רビינו יונה והרא"ש לעיל) אם כן וראי שברכתן פtotת את הפת, ועל כן צרייך לומר כפירוש תלמידי רビינו יונה שדבוקן על ידי דבש וכדומה שבזה יש להם דין דין חבייא וברכתן בורא מני מזונות דליך בא הוי תוריota דנהמא, ובאמת מהאי טעמא תמה הגרא"א באמרי נעם על דברי הרא"ש שפירש בסוגין כדברי התוס', דפרפרת היא פת הצנומה בקערה דלית בה תוריota דנהמא, הא הרא"ש גופה סבר לעיל, אך לא תוריota דנהמא ברכתה המוציא. אמן לתוס' ניחא דהא כתבו לעיל (ל"ט. ד"ה פת צנומה) דבעינן תוריota דנהמא, והمعدני יו"ט כתוב, דגם בדברי הרא"ש צרייך לומר שברכנתו שדבוקן בדבש או מרק. וצרייך לומר דהטור (בסיימון קע"ז) לא דק בזה.

(כ) מתני', הסבו אחד מברך לכלן. פירש רשי' דקביעות הווי בהسبה גמורה. ותלמידי רビינו יונה הביא שיש מפרשימים כן, אמן בסר' רב האי גאון פירש, "הסבה" מלשון סיכון דהינו שיבשו כולם סביר שהוא המוכיח על הישיבה בקביעות, כדמות גממין על "וישבו לאכל לחם" ואסתחררו למיכל לחמא.

(כא) תוס' ד"ה הסבו. אלא ישיבה שלנו הוי קביעות כהسبה דידחו. וככתב הבית יוסוף (סימן קס"ז) דמלכל מקום ישיבה בעין בכל גוני, ואפילו אמרו ניזול וניכול לחמא בדור פLEN שקבעו מקום לאכילתם, לדידייחו הוי קביעות ללא הסבה כמבואר

רשות בעלמא, ו"סבירי" היינו ששואלם "סוברים אתם לצאת בברכה זו" ועל כן יפסיקו מלאכול ויתנו לב לשמווע הברכה. וכותב הבית יוסוף (סימן קס"ז) בשם שבלי הלקט (סימן ק"מ) הדעתם דברכל מקום שמברכין על היין כגון קדוש והבדלה אומר "סבירי", כדי שלא תחולק בברכת היין דהא בסעודה בעינן ליה. והעתיקו הרמא".

(גמ', א"ל ר"ז לרבע בר ירמיה והוא לא קא ארוח א"ל ולטעמיך המוציא לחם וכוי' אלא דעתה למיכל הבי נמי דעתה לאורוחיו. וברשי"ד ר"ה הא לא ארוח, פירש, הא לא הריח בו עדין ולא נהנה. ומשמעו שצעריך שיריח בפועל, ולכוארה ציריך עיון Mai סלקא דעתה ר"ז לחלק בין ברכת הריח לברכת המוציא. ויש לומר, דסביר דלא שייך לשבח בברכה אלא על דבר מסוים שעומד לפניו בשעת הברכה, ובשלמא אוכליין אף לפני האכילה הרי הלחם שממנו יהנה לפניו, אבל ריח, הרי אין ניכר כלל, ומה שלפנוי הוא מקור הריח, ואין הברכה על המקור, אלא על הריח שהוא לפניו (א.ג.).

(גמ', חוץ ממושך שמן חייה הו). פירש רשי"ד "ה שהוא, מן הרעיה של החיה. ותלמידי רבינו יונה והרא"ש כתבו בשם יש מפרשין שהוא מזיעה של חייה, אבל נכוון יותר שהוא ממין חייה ידועה שיש לה חוטורת בעוארה ומתקבץ לשם עיון דם ואחר כך חזר ונעשה מושך. וכותב דעת רמ"ה שהמושך אסור באכילה מהשש אישור אכילת דם, ורבינו יונה מתרו מפני שהוא כפרש בעלמא, אף שתחלתו דם, בתה השטה אולין, והוואי כדבש דמותר אף אי נפל לתוכו דבר אסור ולא נתבטל בס', כיון דעתם הדבש להפוך מה שנופל לתוכו לדבש, וכותב עליו הרא"ש דראיתו צריכה ראייה. ובمعدני יו"ט כתוב.

שראיתו רבינו יונה מעשים שבכל יום.
(גמ', האי בشرطא מברכין עיליה בורא עצי בשמות. פירש רשי"ד "ה בشرطא, קושט. והערוך פירש שיעיקרו שמן, ומערבים בו כמה מיני עצי בשמות שמקשירין אותו מעשה רוקח מפוטם, וכותב הראב"ד (הובא בתלמידי רבינו יונה) דודוקא כשהעצים בתוכו מברכין עלוי בורא עצי בשמות, אבל אם הוציאום מברכין בורא מניין בשמות, וכן אם עירב בו גם עצי בשמות וגם עשב בשמות, מברכין בורא מניין בשמות, שברכת בורא מניין בשמות כוללת הכל.

דף מג ע"ב

(גמ', האי מאן דנפיק ביום ניסן וחוזי אילני דקא מלבלבי וכו'. כתוב הטור (סימן רכ"ז) דהיאנו כשם מוציאין פרח, אבל אםஇיחר עד אחר שגדלו הפירות לא יברך, וכותב הבית יוסוף בדברי טעם זה, אבל המרדכי (סימן קמ"ז) כתוב,adam לא ראה עד שגדלו הפירות ציריך לברך באותו זמן, והב"ח סבר דלא פלייגי, דהמרדיyi מيري כשלא ראה האילנות עד שגדלו הפירות, והטור מירוי בשראה אותן קודם ולא בירך, וה הפרישה סבירא ליה דין לחלק בכך.

(גמ', מניין שמברכין על הריח וכו'. נסתפק המגן אברהם (סימן רי סק"ח), באתון שנונתנים טב"ק לתוך שפורפרת ומדייקין אותו וושאבין העשן לפיהם, וחוזרים ופולטים אותו, אם חיביים ברכה מקל וחומר מברכת הריח שמברכין על הנאת הנשמה בלבד, והכא גם הגוף הנהנה ממנו, או דלא דהוי כמתעמת שאינה טעונה ברכה, ובמור וקציעה כתוב, דפשיטה דלא חשיב הנאה אף אם נהנין ממנה הרבה, מפני שתחלתו וסופה מר ואינו מקובל כלל למתהנכים בו, ומה שנהנים ממנו אחר כך הוא כבורסקי שננהנה מריח עיבוד העורות, שהוא ריח

كم"ד) דודוקא אין ששותה לאחר נטילה פוטר יין שבתוור המזון, ולא המברך וששותה קודם נטילה. והרא"ש בפסחים (פי"ס"ס"ד) כתוב, דגם מה שקובען עצמן לשותות אין קודם נטילה, פוטר את היין שבתוור ושלאחר המזון. וכותב הבית יוסוף (סימן קע"ד), דאם מבديل קודם נטילת ידים לשודדה יכוין שלא להוציא יין שבתוור הסודדה לאפוקני נשפה מפלוגתא.

(ה) בא"ד, דאו ודאי נדרש לברך אחריו ברכה מעין ג'. פירוש דבריהם, دائיתינו יכול לפטור את היין שבתוור הסודדה, לכולי עלמא אין נפטר בברכת המזון, יעוני בשולחן ערוק (סימן קע"ד ס"ז וסימן רצ"ט ס"ח).

דף מג ע"א

(גמ', אמר רב ל"ש אלא פת דברי הסבה וכו'. עיין ברא"ש דילשנא קמא, מיידי דחשיב בעי הסבה, ומידי דלא חשיב לא בעי, ולילשנא בתרא, מיידי דחשיב מהニア ליה הסבה ומידי דלא חשיב לא מהニア ליה הסבה, וכיוון דשאר דברים חוץ מפת ויין לא חשיבי לכלי עלים, אם כן נפקא מינה בין הלשונות, אם אפשר להוציאו בשאר דברים אפילו בלי הסבה, או דאפיילו הסבה לא מהニア להו, ודעת הרא"ש לפטוק לקולא, וכן כתוב תלמידי רבינו יונה, וכן דעת הרמב"ם (פ"א מברכות הי"ב), והראב"ד (שם) השיג עלייו דהיה ציריך לפטוקacciaca אמר אמר לchromera. אמן דעת התוס' לעיל (לט. ד"ה נתן) והסמ"ג (עישן כ"ז) דכל שאר דברים חוץ מפת ויין צריכים הסבה ומהニア להו הסבה. והקשה הבית יוסוף (סימן רי"ג) דלבאורה דבריהם לא כלשנא קמא ולא כלשנא בתרא. ותירץ על פי דברי חידושים הרשב"א בסוגין, שהוקשה לו כיון דהכללו הוא לפטוק כלשנא בתרא איך במעשה דבר קפרא (לעיל ל"ט). הוציא אחד את כולם. ותירץ, דעל כרחין ציריך לומר שר' יוחנן שאמר בלילשנא בתרא דאפיילו אין מהニア ליה הסבה, נתכוון שהוא הדין לשאר דבריהם, ונתקט יין רק ממשום לילשנא דבר, עיין שם.

(ב) גמ', הביאו להם יין בא"ז גוטל ודו אחת. כתבו התוס' ד"ה כל, דאין זה גסות הרוח כמו הנוטל ידו לפירות, כיון שנוטל רק ידו אחת מפני כבוד הברכה. אבל בחידושי הרשב"א כתוב, דעתליה דהכא היא מדין דבר שטבולו במשקה לציריך נטילת ידים, דחישין שמא יגע בידו בין שכוסות, וכן כתבו התוס' בפסחים (קטו. ד"ה כל שטבולו). וכן דעת הר"ץ בפסחים (כח). מרשי"ז בסוגין, עוד כתוב דמסתיימת כל הפסיקים מוכח דלמדו כתוס' בסוגין ואין ציריך ליטול אפיילו ידו אחת כשותה מוכס, ולא דמי לדבר שטבולו במשקה לציריך נטילת דבר דבר שטבולו במשקה עביד דגע במשקין על ידי הטבול, אבל בשותה בכוס לא עביד דגע במשקין שבתוור הocus.

(ג) רשי"ד "ה הויאל ואין בית הבלעה פנו, ואין לב המסתובין אל המברך. הקשה הרא"ש אי משום כוונה, יאמר המברך "סבירי רבותי" ובכך יתנו כולם לב לדבריו, על כן פירש כמו שתבטו בירושלמי, שהוא מפני הסכנה, دائיתינה אמר במאצע האכילה שמא יקרים קנה לושט. והקשה, אמר עיון שיאמרו "אמן" הרי יכולם לcatch את בשמייה לחור בלא עניה. ותירץ, דין היכי נמי אלא חיישין שמא היה מי שיענה אמן ויסתכן, וכן פירש תלמידי רבינו יונה.

(ד) תוס' ד"ה הויאל ואין בית הבלעה פנו. וו"מ בשאומר סבירי וכו'. ד"ה מ הוא המחוור יטרוי, וכותב המרדכי, דהמנגה כוותיה. וכן כתוב המגן אברהם (סוף סימן קע"ד), והוסיף לציריך לומר דוקא "סבירי" ולא "ברשות", משום ד"ברשות" הוא נטילת

אף בכחאי גונא יפטור המליח את הפת. והמגן אברהם (שם סק"ב) פליג, וסבירא ליה דוגם תלמידי רבינו יונה מודו לתוס', והוא דנקטו פירות גינוסר לאו דוקא, ומה שביארו במליח דמתניתין דהינו הפירות, היינו על מנת לישב בזה קושית התוס' כمبرואר לעיל. ורש"י ד"ה פירות גינוסר כתוב, דחובים מן הפת, וכותב הב"ח (שם, וכן כתוב הרש"ש והצל"ח בסוגיאן) דרש"י סבר בתלמידי רבינו יונה, דמליח דמתניתין היינו פירות גינוסר החשובין דהפט טפילה להן. אמנם יעוזין בצל"ח דברiar דיתכן דרש"י סבר כתוס', וכונתו דמחמת חשיבות הפירות נתבטלה מעלה הפת דגורמת ברכה לעצמה, וממילא נפטרה בברכת המליח.

(ב) גם, מי איבא מידיו דהוי מליח עיקר. הקשה הצל"ח Mai סבירא ליה למקשן, הא איבא למי שאינו רעב ללחם, דגביה הוו המליח עיקר ולא הפת. וביאר, דהנה לעיל (מא): איתא, דיין אינו נפטר בברכת הפת אף לטפל לה משום שגורם ברכה לעצמו, ואם כן הכי נמי גבי פת, אף לטפילה למיליח, סוף סוף הא חשובה שקובעת ברכה לעצמה דהרי מקדשין עליה, ואם כן כוונת המקשה, דמי איבא מידיו דחשוב כל כך לפטור הפת אף שקובעת ברכה לעצמה, וממשני, דפירות גינוסר החשובין מן הפת, וכן דפת אינה פוטרתין, פירות גינוסר פוטרין הפת, והנה פירות גינוסר היינו בחולקו של נפתלי, והיינו מאידתרגם אונקלוס (בראשית מט) "ויאחנטיה תהא עברן פירין ומודין וברכין עליהון". וביאר בחידושי הריטב"א דיכין דחובין הן ולעלם מברכין עליהם ופוטרין השאר לטפלים לגבייהו, ואפילו פת. (וכן כתוב הרואה בסוגיאן בשם רבכו).

(ג) Tos' ד"ה באוכלי וכו', בתוה"ד, ויש לומר דמיורי וכו' באותו מעמד. ופירש הב"ח (סימן ר"ב ד"ה אבל לשון) דמיורי דלא אבל הפירות בשעה שאכל המליח, אלא שכבר אבל הט"ז הפירות ובירך עלייתן, ועל כן ציריך לבקר על המליח. אבל הט"ז (שם סק"ב) ביאר, ד"מעמד" היינו דשינה מקום אכילתו ואכל את המליח והפט במקום אחר, ומשום הכי אין הפירות פוטרין אותן.

(ד) גם, שמנונים זוגות אחיהם כהנים. ביאר הבן יהודע, דאם דמדיניא אין חשש במה שזוג אחיהם ישאו זוג אחיות, סוף סוף מצינו דריי החסיד הזהיר בצוותו על כך, ולפי זה אולי גם בזמן ח"ז היה שחששו לבך, וכי להוציא מאלבן, אמר ר' יצחק דברארץ ישראל היו שמנונים זוגות באלו, ועלה זיווג יפה. וא"ת דין ראייה מהתאם משום דaicא וכותא הארץ ישראל, על כן בדקנו חכמים בחו"ן לארץ, ובאמת לא מעאו אלא זיווג אחד שהם בנתניה דר"ח, וראו שלא עללה זיווג יפה, דהא רמי בר חמרא נפטר ונתאלמנה אשתו ונשאה רבא, נמצוא דבחוץ לארץ נתברר דיש לחוש לבך, אמנם אין מוחלת, דיש לומר דהסתם לא עללה זיווג יפה משום שהבעליהם היו ישראלים והנשים כהנות. (והגר"א אמר כי נועם הביא מהירושלמי, דכלם נשאו בלילה אחד)

(ה) גם, אבל ענבים תנאים ורימוניים. נתבאר דעתויה דרבנן גמליאלDKRA ד"ה ברכבת" קאי אוכלהו מינין, ולרבנן "ארץ" הפסיק הענן, על לכן מברך מעין ג'. והנה דין ר' דמעין ג' תלייא באשלוי רבבי. דהרבנן (פ"ב מברכות הי"ד) כתוב דאם נסתפק אם ברך מעין ג' איינו חזרה לדמדרבנן היא, וכן כתוב הסמ"ג (עשין כ"ז), והמחבר (סימן ר"ט ס"ג) סתום לדבריהם, אמנם בחוירשי הרשב"א לעיל (לה. ד"ה הבן) וכן בראש בפרקין (סימן ט"ז) סברי דהוא דאוריתא, ועל כן אם מסופק חזרה, וכן כתוב הטור (שם) "אבל ברכה מעין ג' זו' המinin

רע אצל כל אדם, ובטללה דעתם. וכותב שם מערבין בו בושם ושואפין אותו דרך החוטם, דציריך לבקר, ודלא כשו"ת הלכות קטנות (ח"א סימן קא) שמייקל גם בהאי גונא.

(ו) גם, איזוזה דבר שהנשמה נהנית ממנו וכו' הוי אומר זה הריח. הקשה המהרש"א, הרי ריח הוא מה' החושים שיש גם לחיות, והרי אין להם נשמה. ותירץ, שהוא חוש הקروب לרוחני דברא על ידי נשימת הרוח לגוף (יעי"ש). ואפשר שבעל חיים אף שמריחין, אינם נהנים מהריח כיון שאין להם נשמה.

(יא) גם, אל הבי אמר רבא הלכה בכית הלל ולא היא לאשתਮוטי נפשיה הוא דעבר. הרו"ף פסק בכית הלל דרבא פסק כוותיהו. ותמונה, הא אמרין בגם' דלאשתםוטי נפשיה הוא דעבר, וכותבו הב"ח והגר"א בהגותיהם דהרי"ף לא גריס לה. ובספר לשימוש בלימודים תירץ, על פי מה ששמע בשם הגור"א, דמצינו הרבה בהרבה בשס' שאמרו על ר"פ "ולא היה לאשתםוטי נפשיה הוא דעבר", והטעם משום דאמרין בשבת (ק"ח): יהא חלק ממי שחושדין אותו ואין בו, ואמר ר"פ לדידי חשדן ולא הוה כי, דהינו שר"פ ריצה שיחשדו בו ושמח בכר. ולכן נעשה רצונו וחשדו הרבה פעמים בעלי השס' שאמר רק לאשתםוטי, ועיין עוד קדושון (עב). מה שחשדו. ולפי זה אליבא דאמת סבר כך.

(יב) גם, נוטל את היין בימינו. כתוב המרדכי (סימן קמט) בשם ראייה דמכאן נלמד לכל ברכה לדבר מצוה שציריך לאחזה בימין, ומשום הכי גם בהבדלה נוטל היין בימין והיין בשמאלו וمبرך על היין, ושוב נוטל את ההדים בימין והיין בשולחן ערוך (רכ"ז ס"ז). והקשה הגר"א באמרי נעם דלא נוצר בסוגיאן להחליף, אלא דמה שمبرכין עליו **ראשון** או חוץ בימין והדבר שمبرכין עליו שני או חוץ בשמאלו **ואין** ציריך להחליף.

(יג) גם, גנאי לו לתלמיד חכם וכו' אל יספר עם אישہ בשוק. ונתבאר דהינו באשותו בתו ואחותו דאיין הכל בקיין בקרובותיו, ומידלא נקט אמו, נראה דבאמו שרי, וביאר הבן יהודע, דהינו משום שכורך אחרי amo מקטנותו אם כן הכל מבירים שהוא אמו.

(יד) גם, ואל יכנס אחרונה לבית המדרש דקרו לייה פושע. המהרש"ל גריס עצל. והמוהר"א כתוב לפרש "פושע" כמו "פושע", ובגד אמרין ביבמות (ק"ה). מי הוא זה שמפסיק על ראשיהם קודש.

(טו) רשיי ד"ה בקדושא דברי שמי, ששווה כס של קודש וכו' וכותב תלמידי רבינו יונה דודוקא על ידי שתיה, אבל לא יתן לתוך עיניו, דהא אמרין בשבת (ק"ח): דאפילו על גבי העין אסור, מפני שהוא דרך רפואי. אמנם יעוזין בטור (סימן רס"ט) שרבי נטורה גאון פירש, דמהדר ליה בקדושא דברי שמי על ידי שנותנים מהין לעיניהם, ועיין בmhersh"א.

דף מ"ד ע"א

(א) מתני, הביאו לפניו מליח בתחילת. לתוס' ד"ה באוכלי, אכילת פירות גינוסר המתוקים מביאה אותו לאכילת המליח. ועל כן הקשו כיון דאכילת המליח משום הפירות יפטר המליח עצמו בברכת הפירות. אך תלמידי רבינו יונה ביארו שהמליח הינו הפירות עצמן, וביאר הט"ז (סימן ר"ב סק"ב) דנקראו "מליח" משום דמחמת מתיקותן הרבה נהגו למולחן, ולפי זה ליתה לקושית התוס'. ועיין בב"ח (שם) דכתב, דלהלמודי רבינו יונה רק פירות גינוסר **החשוביין** פוטרין הפת, ולא מליח אחר הנאכל עם הפת, אף שרצוינו במליח, אך ברור דלהתוט'

אנן קיימא לן דיללה זמן תפילין, (וקרא ד"ושמרת" מוקמיין לעניין פסח) ואין צריך לחולצן, ומשום הכי איןנו מביך, ומה שאין מברכין בשבת ויום טוב צריך לחולצן, משום שלא לפינן לה מ"ושמרת" אלא מ"ולאות על ידר", ואין כאן שמיירת חוק ומצויה. והקשה המורומי שדה נודה נא: אי בני מערבה בירכו משום המצווה דבחלייצתן, בעין לביך עובר לחיליצה, ולשון הגם "דברך דטסלקי". ותירץ, דגירסת התוס' הייתה דבאי ר' דמלכי כי מסלקי תפיליהו" דהינו דבירכו עובר לשיעיתן.

אמנם בשם הגר"א כתוב, דבני מערבה בירכו אחר חיליצת התפילין, משום דגם לדייחו דיללה לאו זמן תפילין היינו לעניין דאסור להניחן, אך תפילין המנוחות עליו מבעוד יומם אין מצוה לחולצן, ואם כן עיקר המצווה באיסור הנחתן, הוא לאחר חיליצן, ומשום הכי בירכו אחר חיליצה.

יא) בסוח"ד, אבל שאר מצוות וכו' לא היו מברכין, והיא שיטת ר"ת בתוס' בנודה (נא: ד"ה ולבני) ואמנם לפי זה הקשו התוס' דהוו מציע לשינוי ד默默地 שאר מצוות לבני מערבה, אמנם הר"ן (שם) פלוג, וסבירא לייה דבוני מערבה בירכו לאחר כל המצוות שיש להן גמר, עציצית ושורף, וגם התפילין בכלל, דלשיטתן בגמר היום הוא גמר מצוותן דיללה לאו זמן תפילין.

יב) גם, כל ירך חי מורייק. ביאר הבן יהודע שבא למידנו שאם רואה תלמיד חכם שפניו מורייקות לא יחשדו שאינו לומד תורה לשם, והרי מי שלומד תורה לשם פניו מאירות כדכתיב (קהלת ח, א "חכמת אדם תאיר פניו") אלא ילמד עליו זכות דהוריקו פניו מחמת ירך שאכל. אי נמי נפקא מינה בגונא שרוועה להאכיל אשתו ירך בכל יום, יכולת לעכב מפני שמקלקל תואר פניהם.

יג) גם, כל הקרוב לנפש. פירוש רשי", דעתך היינו צואר מקום בית השחיטה וסמור לב ולמעים. והקשה מההרש"א דאדרבאה רובבשר הגוף סמור יותר לב ולמעים מבשר העצואר, ולכן ביאר ד"הקרוב לנפש" היינו שקרוב לבית השחיטה שמשם יוצא הדם שהוא הנפש (כדכתיב דברים יב, כג' כי הדם הוא הנפש), ובמראה אש כתוב להגיה בראש"י "טמך לבב ולמעים" דהינו דאותו מקום מהני דסומר לב ולמעים (אף שאינו טהור להם).

יד) גם, לאפוקי היכא דחנקתייה אומצא. יש לעיין بما ששתה מים שלא לצמאו ואין לו שום הנאה מהם, אלא שותה מחמת איוז סיבה, כגון להצטרף לברכת המזון (למגן אברהם בסימן קצ"ז דמנהני) או שנסתפק אם מחויב בברכה אחרת, ורוצה לשחות רבייעית מים כדי להתחייב, מה דין, ואמנם הר"ה ביאר, דקושית הגם "לאפוקי מאי" משום דמסתמא אינו שותה מים אלא לצמאו, דבלאו הכי איןנו נהנה מהם, ומשנין דחנקתייה אומצעא, ואין הכי נמי דלא דוקא אלא דכל דיוודע שלא נהנה אינו צריך לביך. והביאור הלכה (סימן ר"ד ס"ז ר"ה השותה מים) דיקן בן מדרבי הרמב"ם (פ"ח מברכות ה"א) שכתב, "שותה מים שלא לרוטע עצמאו אינו טוען ברכה לא לפניו ולא לאחריו" והשミニ לטשון הגם' דחנקתייה אומצעא, דהינו דסבירא לייה דכל דשותה שלא לצמאו כיון שאין נהנה אינו מביך.

פרק שלשה שאכלו

דף מה ע"א
א) מתני', שלשה שאכלו. דעת רבינו יונה ברכבת הזימון לא שיר אלא בשחטיבו דוקא בתחלת הסעודה (ובכחאי גונא אין רשות ליחלק), אך הרא"ש בפרקין (סימן א') פלוג,

דאורייתא היא דמסמיך לה אקרא", וביאר הבית יוסף, דסבירא ליה דמדאוריתא לגמרי היא, ולשון הטור "דמסמיך לה אקרא" אינו מדויק דזה אינה אסמכתא אלא דרשא גמורה, והדרישה (שם סק"ב) יישב הלשון, דסבירא ליה לטור דכינן דלרבנן "ארץ" הפסיק הענין, קרא לא קאי אשבעת המניין, ולא נפקא להו אלא מהלכה למשה מסיני ואמם כן קרא ד"וأكلת" אסמכתא בעולם, [ועיין נודה לב].

ו) ועיין בטור (ריש סימן ר"ח) דכתב דעתם דתקנו ברכבת מעין שלוש משום חשיבות הפירות דה' המינים, וציריך עיון, הא לדידיה ברכבת מעין ג' דאוריתא, [במו שהבאנו באות הקודמת] וביאר הפרי מדדים (משב"ז סק"א) דסביר דרבנן "לחם" הפסיק הענין, וממעט לגמרי ה' מניין פירות מברכת מעין ג', ומדרוריתא שני להם ברכבת בורא נפשות, אלא מפני חשיבותם קבועו להם חז"ל ברכבת מעין שלוש, ועוד כתוב (שם) נפקא מינה בין שיטת הבית יוסף והדרישה בביאור דברי הטור, בוגונא שיש לפניו מצוות עשה, וחיבור ברכבת מעין ג', ואני יכול לקיים שנייהם, דלהדרישה יקיים העשה, משום דבhalbכה למשה מסיני ליבא עשה אלא מצוה בעולם (כמו"ש הר"ן בשbeta לא: מדפי הר"ף) אמן לבית יוסף יברך מעין ג'.

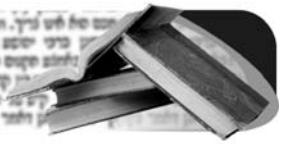
דף מד ע"ב

ז) גם, כל שטעון ברכבה לאחריו וכו' אלא לרבות פפה לאפוקי מי לאפוקי מצוות. וקשה לשיטת התוס' לעיל (לט). דסביר דבעין שיעור לבורא נפשות, (וכן כתוב בחידושים הרשב"א שם). מי טעמא לא משנין לאפוקי פחות מכשיעור דאיינו טוען ברכבה לאחריו, ותירצו בחידושים הרשב"א והリスト"א (בושאן) דמדנקיט בברירות "כל הטעון" משמע דמיירically בכל מין הטעון ברכבה לפניו, ופחות מכשיעור מינו טוען ברכבה לאחריו, אף שהוא אינו ברכבה.

ח) גם, על הביעה ועל מניינו קופרא. ביאר האל"ח, דרב יצחק בר אבדימי סבר דדוקא בדבר שיש באכילתו הפסד בריה, כגון בעלי חיים או ביצה שמננה נוצרת הבריה, ונארטו לאדם הראשון, ונתחסיד הקב"ה עם נח והתרין לו, עליהם יש להודאות ולברך גם אחר אכילתן, אך צומח שאין באכילתו הפסד לא טוען ברכבה לאחריו, ור' יצחק סבר, דכיוון שהקב"הழח משיח כבכל עת, שהרי קוצץין אותו וחזר וצומח, אליו נמי הצומח ברכבה לאחריו, אך המים שאינן מתחדשין כלל וכל המיענות נפתח מקורם מן הימים, ואין בהם בריאה חדשה איןן טועון ברכבה לאחריהם, אך רב פפה דעל כל דבר יש להודאות ולברך אחריו.

ט) גם, שם. והפנוי והושע ביאר, דברכה אהרוןה לא ילפינן מסברא דריש פירקין (לה). ד אסור ליהנות מן העולם הזה בלבד ברכבה, אלא דאטמכה רבן אקרא ד"וأكلת ושבעת" דשבעת המינים, ואם כן בעין דומייא זו, מניין דחשבי, ומשום הכי סבר ר' יצחק בר אבדימי דרכ קופרא ומניין ביצה חשוביין, אך ירך לא חשיב דכל ירך מורייק, ור' יצחק סבר דאפילו ירך טוען ברכבה דישנו בכלל "ואכלת ושבעת" מה שאין כן מים דלא חשיבי כלל, ורב פפה סבר דגם מים טועוני ברכבה דשתייה בכלל אכילה, ולא מעט אלא ברכבת המצוות או ריחני ולא שייבי כלל באסמכתה ד"וأكلת ושבעת".

י) Tos' ד"ה ולבני מערבה, ואנן לא עבדינן וכו'. הבית יוסף (או"ח סימן כ"ט) ביאר את דבריהם, דבני מערבה בירכו דסבירא להו דיללה לאו זמן תפילין, וילפי מ"ושמרת את החוקה", ואם כן אסור להניחם בלילה ויש מצוה בחלייצתן, אך ב'

ילפין לדינה דkul המתרגם וכן סבירא ליה לתוס' (ד"ה בקלו) דמשה היה המתרגם והקב"ה קורא, איברא דהמגן אברם (שם סק"א) כתוב, דמהאי קרא יlfpin להגבהת קול הקורא, ובואר דלמד כפשו דהקב"ה לא הגביה קולו וקרא בקולו של משה, ודלא בתוס'. והמהרש"א כתוב, דלולי דברי ר' רק אפשר לבאר דמשה היה קורא ולא מתרגם, שהרי קרא רק בלשון הקודש שאין הכל מבינים בו, אך דבריו של הקב"ה היה בשבעים לשון וכגדיתא בשbeta (פח.).

ה תוס' ד"ה אם רצzo. רשיי סבר דבשנים מעזה ליחלק בין בברכת המוציא, ובין בברכת המזון, והתוס' פליגי, וסבירו דרך בברכת המזון מעזה ליחלק, וחילקו מתורי טעמי, א. דברברכת המוציא באים להצטרכך אך בברכת המזון מטהלקין, וביאר הצל"ח דיעיר טעמי יהו דתוס' הוא מה שאין מטהלקין וזה מזוה, ולא מהמת דעתך להצטרכך, דהא במאור לא שייך טעמי ודעתך להצטרכך ואף על פי כן מוציאין זה את זה, ב. דברברכת המזון דאוריתא משום cocci החרמי. וכותב הצל"ח דנפקא מינה בין הטעמיים, חדא, בברכה אחדרונה דפירות או שאור מינין, לשינויו קמא כיון דמטלקין אין מוציאין זה את זה, אבל לשינויו בתרא מוציאין דמדרבנן הוא, ועוד, באכלו פת בשיעור כוית או בכיביצה, דאף בברכת המזון דרבנן, מכל מקום מטהלקין וזה מזוה.

ו) נבא"ד, ועוד אי הו ג' לא היו שם אלא פירות. קושיתם ממשום שביארו שיטת רשיי דגמ לעניין ברכה ראשונה אי לא יהיה קביעות כמו בזימון לא יכול להוציא, ואולי אפשר לבאר טעמי דרש"י באופן אחר, דהחילוק בין ג' לבי' ממשום דאמרין לקמן (נג). דאיכא מעלה שא' יוציא לאולן משום "ברוב עס", והוכיח החויי אדם (כלל ס"ח סעיף יא) ממנחות (לגביו תנופת חזזה ושוק) דאפיילו ג' חזיבי רוב עס, (והביאו הביאור הלכה בסימן תכו ס"ב בד"ה "אלא" לגבי קידוש לבנה). ואם כן יש לומר, דכיוון דגי' חזיבי רוב עס, עדיף שא' יוציא לאולן, מה שאין כן ב', ועל כן עדיף שיברך כל אחד לעצמו. (א.ג.).

דף מה ע"ב

ז) גמי', ת"ש נשים מזמנות לעצמן. רשיי ביאר בסוגין, דגמ למסקנא דאיכא דעתות, לא הו חובה, ורק אם רצzo רשויות לזמן, ומושום דחשייב טפי לעניין הודהה משני אנשיים זוגם התוס' הסיקו, דרישות ביידן, וסמכו אלשנא ד"ם רצzo לוzman, וכן אהה דמדמה לה לשנים, דמשמע דליך חובה, אך רבינו יונה (בסוגין) והרא"ש (סימן ד') סביר דלמסקנא נשים בפני עצמן חייבות לזמן (ורק עס אנשים אין חבורתן נאה), והוכיחו מהא דרכビין (ג). הכל חייבין בזימון לאתווי נשים, ומשמע דחויב גמור הוא ולא רשות, כמו שדחקו התוס' . ועוד מסברא, דכיוון דנשים חייבות בברכת המזון, אי מדרבן, דאיכא דעתות, אין cocci נמי דמשום cocci חייבות בזימון ועדיפי מתרי. וכן מבואר בחידושי הריטב"א (ועיין במהרש"א שביאר קושית התוס' על פי דברי תלמידיו רבינו יונה והרא"ש). והגר"א בהגנות לשולחן ערוך (סימן קצ"ט סעיף סק"ז) כתוב, דהעיקר לדינה, שנשים חייבות בזימון בפני עצמן, אך למעשה לא נהגו כן. אמן באמרי נועם מטו משמיה דהגר"א דאיין נכוון שישבו שלש נשים יחד לאוכל שמא חייבות בזימון, ואם אוכליין עם אנשים, אין רשות ליצאת עד שיזמננו ויצאו בזימון. דאנשימים.

וסבירא ליה דלא בעין קביעות בתחלת סעודה, דעיקר הקביעות היא על ידי אכילה, ובאופן אם לא היו בתחלת האלא שנים ולבסוף בא השלישי וקבע עמהן, חייבין בזימון (ועיין בצל"ח שכותב להוכיח כן בדעת הרמב"ם).

ב) גמי', אבל טבל אין מזמנין עליו. ופירש רשיי ד"ה והמש שכו, אף על גב דדרמו לאיסטר אין כאן ברכה בעירה, והרמב"ם (פ"א מברכות הי"ט) כתוב, דהאכל דבר איסטר איןנו מברך לא בתחליה ולא בסוף. וביאר הכסף משנה (שם) דהרמב"ם סבר כרשיי במתניתין דהויא ברכה בעירה, אך מהתוס' בסוגין ד"ה אבל, משמע דאכילת דבר איסטר לא חשיבא אכילה כלל. ובחידושי הרשב"א (בסוגין) נמי סבר ברמב"ם, והוכיח מהא דדוקא על אכילת דמאי מברכין עליו ומומניין עליו, ומשמע דשבת (כג). "הדרמאי מברכין עליו ומומניין עליו", והכסף משנה הוכיח כן מהא דאיתא בתוספתא דדרמאי (פ"ב) "לא יושיט ישראל אשר מן החי לבני נח ולא בוט אין לנזר, שאין מאכילין לאדם דבר שהוא אסור לו, ועל قولן אין מברכין עליהן ואין מזמנין עליהן ואין עונין אחריהןammen". (ועיין בלחם משנה (שם) מה שכותב ליישב לשיטת הרמב"ם קושית התוס' בסוגין מצירוף לזמן עם כהן דאכילת תרומה. והראב"ד (שם) פлаг ארמבים וסבירו ליה דמתניתין דוקא נקייט דין מזמנין עליהן, אבל ודאי דمبرכין, משום דזימון תלוי בקביעות ודבר איסטר לא חשיב קבוע, והו כי אכילת פירות דין להם חшибות קביעות לזמן, ואף על פי כן מברכין עליהן. והרא"ש בפרקין סימן ב') הזכיר בהראב"ד.

ג) רשיי ד"ה עד כמה. כמה יאכל מהם ויתחייב עליהם בזימון ונפקא מינה להוציאם ידי חובתן, אם יתנו לו הocus לבך. וביאר המהרש"א דקשיא לרשיי, دائמייר לעניין צירוף, לא היה צריך לשנות עד כמה מזמנין, אלא עד כמה מברכין וממילא שמעין דיכול להצטרכך, דהא לא גרע מטלע עמו בגין עלה של ירך, בדליך (מה). דמצטרכך לעניין זימן, והקשה במורומי שדה, הא עדין קשה מאי טעה לא שנה על כמה מברכין, ותירץ, دائמי הכי הווי סלקא דעתך דאך ובאבל בזית מברך, עדין אינו מוציא את הרבים ששבעו ידי חובתן, דחויבו מדרבן וחובין מדאוריתא, וכא משמעין לעז שפיר מוציאן, ובזה איזיל רשיי לשיטתו (לקמן מה). דמי שאכל כזית ומהויב בברכה מדרבן מוציא מי שאכל כדי שבעה דחיב מדאוריתא, ודלא בהבה"ג (שם). גם לשיטת הבה"ג חדש הנצי"ב, דבגונא שהשמע בור יכל הסופר שאכל כזית להוציאו ושפир קתני cocci, והרש"ש ביאר דברי רשיי, על פי מה שנחalkerו הראשונים (לקמן מה). בעלה של ירך, דהריי' כתוב דדוקא לעשרה מצטרכך ולא לשלהה, אבל התוס' (שם) והרא"ש בפרקין (סימן כ"א) סביר דמצטרכך גם בשלשה, וכן מבואר בירושלמי בפרקין (הלהה ב'), ולפי זה יש לממר, דרש"י סבר בתוס' והרא"ש, ולכן קשייא ליה, הא עלה של ירך הוא פחות מכזית וכמו שכתב הגר"א (סימן קב"ז סק"ב) ומאי טעה נקט במתניתין כזית, ועל ברוח הינו לעניין להוציא הרבים ידי חובתו.

ד) גמי, אין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא. הרמב"ם (פי"ב מחתפילה הי"א) כתוב, אין הקורא רשאי להגביה קולו יותר מן המתרגם והמתרגם לא יגבה קולו יותר מאשר הקורא, וכן כתוב השולחן ערוך (סימן קמ"ה). וכותב הכסף משנה (שם), דיש לגרוטס כן בהודיא בסוגין, וכן כתוב המרומי שדה, ובלבוש (שם) ביאר, דעתמא דין לעשות כן, משום דהו דרכ שחוק ולעג בעלמא, והנה מקרא ד"משה ידבר"

הינו שיש לו דבר נחוץ ואף על פי כן אין מפסיקין, ואם כן הוא הדין אחד המפסיק לשנים מיררי בנחוץ לצתת, אך בסתמא אין חייב להפסיק. וכן כתוב בחידושי הראה". אמן השולחן ערוך (סימן ר') לא זכר זאת, וכותב הביאור הלכה, דנראה מדובר דלא בראשונים דלעיל, אלא דאף אם אין נחוץ ונוצר להם, יש לאחד להפסיק. (ודידיין בן מדנקט השולחן ערוך בסוף דבריו אינו רשאי לברך ולצאת לשוק) והעליה שם הביאור הלכה, דאף דמדריך הארץ צריך לפסיק, צריך עיון בגונא דיןנן נחוץין, אם יכולם להזכיר לאחד להפסיק, וכਮבוואר בראשונים דלעיל.

(יא) גמי, העונה אכן אחר ברכותיו. ומסקין דבבונה ירושלים הרי זה משובח, ויש מפרשים (הבאו דבריהם בתלמידי רבינו יונה לג': מדפי הררי"ק) דהינו דוקא בברכת המזון וכדי לחלק בין ג' ברכות DAOיריתא להטוב ומטיב מדרבנן, והקשו רבינו יונה והריטב"א הא רב אשענה בהלישה כדי שלא يولלו, והוא ליכא היכרא, ומשום הכי כתבו דלאו דוקא בונה ירושלים, אלא דעת כל ברכה שהיא סוף הברכות יש לעונת Amen, וכן כתבו רשי" ותוס'. ותלמידי רבינו יונה הוכיה מהירושלמי דפирקין, דגיטין התם, מען דאמר הרי זה חכם בעונה בסוף, ובאייר, דהוא משום דכשעונה אכן בסוף מורה דבר גמר כל הברכות, אך בשעונה אכן אחר כל ברכה, הרי זה בור שמראה בכל פעם ממשיים ושוב חזר וمبرך. והганונים (הבאו דבריהם בתלמידי רבינו יונה) סביר דגם בברכת הפירות יש לעונת Amen בברכה אחרוןה, סוף ברכה, ומה שאמרו בתוספותה דהוא דרך בורות, הינו ברכה שלפניה, אבל הרמב"ם (פ"א מברכות הי"ז) סביר דעתית Amen בסוף ברכה, בעין ב' תנאים, א. שתהא ברכה אחרוןה. ב. שלא תהא ברכה יחידה, וכן סביר הרמב"ם דבערבית עונה אכן לאחר השכיבנו, דשתי ברכות הן, אבל בשחרית אין עונה אכן ברכה אחת היא.

ח) תוס' ד"ה אי הבי, לא גרס אי הבי דהא אפילו מעיקרא נמי הוה מציע למפרק מסיפה דאין מומניין. וביאר הצל"ח, דתוס' אولي לשיטתם (עיין באות הקודמות), דלשיטת הראה"ש ורבינו יונה והריטב"א (בסוגין) דלמסקנא נשים חייבות לזמן בפני עצמן מטעמא דaicא דעת, שפיר גוטסן "אי הבי", דהינו דגם המשכן אסיק אדרעתיה לטעם דפריצותא, אמן היה סובר דרישות היא, ועל כן לא קשיא לייד מודיע אין מומנות, אבל לאחר דמשנין דחויבה היא משום דעת, אם כן סבר דאף דפריצותה הווא, סוף סוף לא היה לנו לבטל חובתן משום כר, ומשנין, דין הבי נמי דמשום הבי אף דחויבה היא לא ימונה, אמן התוס' לשיטתם וכדעת רשי" דגם למסקנא רשות היא, ואם כן מי קשיא טפי השטה, ועל כן לא גרס אי הבי.

(ט) גמי, דשמייע להו מרוב מקמי דגנית לבבל. הנה חזין דסבירא ליה לרבות רצוי למון מומניין ולית ליה דחילוק ברכות עדיף ומזכה ליחלק, ויש להקשות, הא לקמן (נג. ובמסכת נזיר סו:) אמר רב לבריה חתו ובריך, ומסקין התם משום דסבירא ליה בהאי תנא דlbrace עדיף, ולפי זה מי טעמא אין כאן מזכה ליחלק ולברך כל אחד בפני עצמו. ותרץ הפני יהושע דשאני הכא דעת ידי היזמן יש ריבוי שכח למקום

ומשם הבי סבר רב דאם רצוי רבין לרשאן לברך. (בhidushim הרישונים ביארו, אחד מפסיק לשנים, ואפיילו בעל כrhoח מומניין עליו, ואפיילו לא ענה, אך שנים אין מפסיקין לאחד, ואפיילו אם זמין לא מהני, אבל רשי" כתוב, דרך הארץ הוא שהוא מפסיק את סעודתו, וכותב האור זרוע (סימן קפ"ז) דמובואר בדבריו דבכל גונא יפסיק האחד לשנים, עוד כתוב, דהרי"ח ורב האי גאון סביר הדוחב להפסיק, הינו רק אם הוצרכו ונחוץין חן לצאת, אך אם אין נחוץין, אין חייב להפסיק כלל. והביאור הלכה (סימן ר' ד"ה שאכלו) היבא מדברי רבינו יונה שכותב, דידייא דשנים אין מפסיקין לאחד,

הצראת גם אתה ללוזמדי ה"דף היומי" בעיון!!!

**זמן השיעור בדף היומי ע"י רבני הcola בכל יום בין השעות 10:30 - 9:30
בבית הכנסת 'שע'י קהילת אשכנז' רחוב חתם סופר 2 קריית ספר מודיעין עילית ת"ז**

יש אנשים שרצו לעשות יד ושם לזכר עולם על נשמת אבותיהם ועושים להם מצבה של אבן וכו'...

יתנדב עבورو איזה ספר הצריך לרבים ללמידה בו, ויכתוב עליו את שמו, ובכל עת שילמדו בו יהיה לנחת רוח לנשימת הנפטר... (חח באהבת חמדח' בפט"ז)

כתובת המערכת: רח' שאגת אריה 25/17 קריית ספר מודיעין עילית. טל/fax: 08-9741714 ©

למנויים, לתורמים, להנצחות ולכל ענן, להנחות ולבב עניין עילית.

<http://www.shtaygen.co.il/?CategoryID=1124>

KOLEL DAF HAYOMI

בבית המודרש 'קהילת אשכנז' רחוב חותם סופר 2 קריית ספר מודיעין עילית
Beth Hamedrash Kehilat ashkenaz Kiryat Sefer

מיסודה של עמותת "משולי עירמת" ע.ר. מס' 7-778-036-58

kollel לاءברכימ
מצוינים הלומדים
דף היומי בעיון
Kolel for talented
avrechim learning
Daf Hayomi in depth

הכשרות
מגידי שיעורים
To train Professional
Magidey Shiurim

שיעוריים בדף היומי
בכל שעות היום
Daf Hayomi
Shiurim all day

חיבור ערכיה והוצאה לאור
עלון "מראי מקומות"
לענון בדף היומי
Publicizing Of
"Marei Mokom
Leiun Badaf Hayomi"

ספרייה
ליעון והשאלה
Research & lending
library

מכון
להוצאה ספורים
Institute
for Publishing

שירותי מחשב
להוצאה ספורים
Computer services
for Torah Research

קרית ספר, אלול תשע"ב

**עם פרום השנה החדשה והימים הנוראים אשר בפתחה,
נשגר קמיה יידינו הנכבדים לומדי והוגוי הדף היומי בעיון די בכל אתר ואטר
המסתייעים בليمודם בפירותعمال רבוני הcolaל בעיוןם בעיון בעיון**

"מראי מקומות לעיון בדף היומי"

יתן ה' שכ' הי"ו וכל הנלוים אליו זכרו ויכתו בספרן של צדיקים גמורים,
בספר חיים וברכה, ספר שלום ופרנסה טוביה. ושהזוכר יצוריו לחיים ברחמים
חדש עליהם שנת רחמים וחימם, שנת ישועה והצלחה, שנת בריאות ורצון,
שנת ריבוי זכויות ונחת.

ומכאן פונים אנו בקריאה של חיבת.

אנא תננו גם אתם כתף לעזרנו במלאת הקודש, משא בני קהת ארון הקודש

"kollel haDaf hayomi" בקרית ספר בארץ ישראל

להיות שותפים בהרחבת ירושתו

למען נוכל המשיך במפעול הגדול הזה לזכות ולהשפי שפע וקנין תורה לומדי

הדף היומי בפרט, ולומדי התורה בכלל.

"עץ חיים היא למחזיקם בה ותומכיה מאושר"

כתיבה וחתימה טובה

בשם רבוני הcolaל שליט"א והנהלה

הרבי יוסף ברסלוייר

ראש הcolaל

בתשובה לפניותם האישית, שמחתי להיות שותף למפעלים בתרומה
לקור הוראות קבוע על פי כתוב ההוראה, המפורט מטה. הנכם רשאים
לחיבב את חשבוני בבנק, בלבד מיידי חדש בחודש, כדלקמן:

תאריך הgebung	10/20	סכום
מש' חיבורים		החל מ

התמורה תחביב בשקלים לפי השער הנוכחי. הוראות קבוע זו נתנות
לביטול/שינוי בכל עת ואינם רשאים לשוחץ כספים מעבר לסכום
הຮשות לעיל.

HIGHER ACADEMY FOR TORA STUDIES

KOLLEL "HADAF HAYOMI"

KIRYAT SEFER

בית מדרש גבוה לתורה

כולל "הדף היום"

קרית ספר

מוסד חסדי של מושג עטוף ערך

NON PROFITABLE CHARITY FOUNDATION "MESHULEY AREMAT"

בס"ד. מס' סידורי 314

*הגבהה נעשית ע"י עמותת "חסדי שלמה" טל' 08-9764529 פקס 08-9298886

הוואה לחיבור חשבון

בס"ד, תאריך _____

שם מלא/שם פרטי	טלפון	כתובת	מספר חשבון בנק	קוד מסלול בנק	סוג חשבון	שם/שם פרטי	שם/שם פרטי

4 | 0 | 6 | 1 | 6

לכבוד

בנק

סניף

כתובות הסנייפ

1. אני/no ח"מ _____

(מ"ס/זיהות/ת.פ.)

(שם מלאו החשבון כמפורט בטופי התבנק)

כתובות

רחוב מס' מיקוד עיר

נותרים למס' זהה הוראה לחיבב את חשבוני/נו הנייל בסניפכם, בגין תמורה בסכומים ובמועדים שיזמכוו לכם מידי פעמיים במאיצעי מגנט, ע"י "עמותת חסדי שלמה – מודיעין עילית" כמפורט מטה בירוט הרשותה".

2.

זרוע להלן כי: א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י וודעה ממוני/מאותנו בכתב לבנק ול"עמותת חסדי שלמה – מודיעין עילית" כמפורט להן שתמס לתוקף, יום עסיקים אחד לאחר בוגון החזרה בבל ובל, ווינו לביטול עפ"י הוראה לדין.

3.

ב. אהיה/נהיה רשאים לבטל חובי, לא יותר מושעים ימס ממועד החיבור אם אוнач/ונכיה לבנק, כי החיבור אכן תואם את המודדים או הסכומים שקבעו בכתב הרשותה, אם אפשר.

4.

ג. ידוע להלן, כי הפרטים שצוינו בכתב הרשותה זו, הם נושאינו שעלה לנו להסידר עם המוטב.

5.

ידוע לילן, כי סכומי החיבור עפ"י הרשותה זו, יופיעו בדף החשבון וכי לא תשלח לנו ע"י הבנק וודעה מיוחדת בגין חיזבים אלה.

6.

ח. הבנק יאפשר לזרועות להזרום חסרי תשלום בתבוקת הוראה זה, אם תהייה לו סיבה סבירה לכך, והוא יוציא לנו על כן מיל לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה.

7.

ג. נא לאשר ל"עמותת חסדי שלמה – מודיעין עילית" בספח החומרה לזה, לקבל הוראות אלו ממנה/באותנו.

פרטי ההזראה

- 1. סכום החיבור ומועדיו יקבעו מעוג רעוג ע"י "גמ"ז וו"ז ע"י חסדי שלמה" עפ"י המוסכים בינינו.
- 2. פרט החיבור כמפורט בין המוטב לבין עמותת "חסדי שלמה – מודיעין עילית"

חותמת מעלי/ החשבון

שם מלא/שם פרטי	טלפון	כתובת	מספר חשבון בנק	קוד מסלול בנק

אישור חיבור

לכבוד
עמותת "חסדי שלמה – מודיעין עילית" הדף היום (314)
משך חכמה 50/4
מודיעין עילית 71919

קיבלו הוראות מ _____ לכבד חיבורם בבנק היה נקוב בהם, והכל בהתאם למפורט בכתב הרשותה.
מספר חיבור/נס בנק היה נקוב בהם, והכל בהתאם למפורט בכתב הרשותה.

רשומו לפניו את ההוראות, ופועל בהתאם כל עוד מצב החשבון מאפשר זאת: כל עוד לא תהיה מיליה חוקית או אחרת לביצוע כל עוד לא תתקבל הוראות ביטול בכתב עלי-ידי בעלי/החשבון, או כל עוד לא הוצאן/על/י החשבון מן ההסדר.

אישור זה לא יגע בהתחייבותיכם כלפיו, לפי כתב השיפוי שנחתם על-ידייכם.

בבוח רבי,

בנק

סניף

חותימה וחותמת הסנייפ

תאריך _____

מסמך ממנו ימסר למשלט.

שם קופת _____ כרטיס אשראי: סך _____ ש/ \$ מס' חיבור _____ החל מחודש _____ ויזה ישראכרט אחר _____

תוקף: _____

תוקף: _____

מספר _____

ת.ז. _____

טל' _____

כתובת _____

שם בעל הכרטיס: _____

חותימה: _____